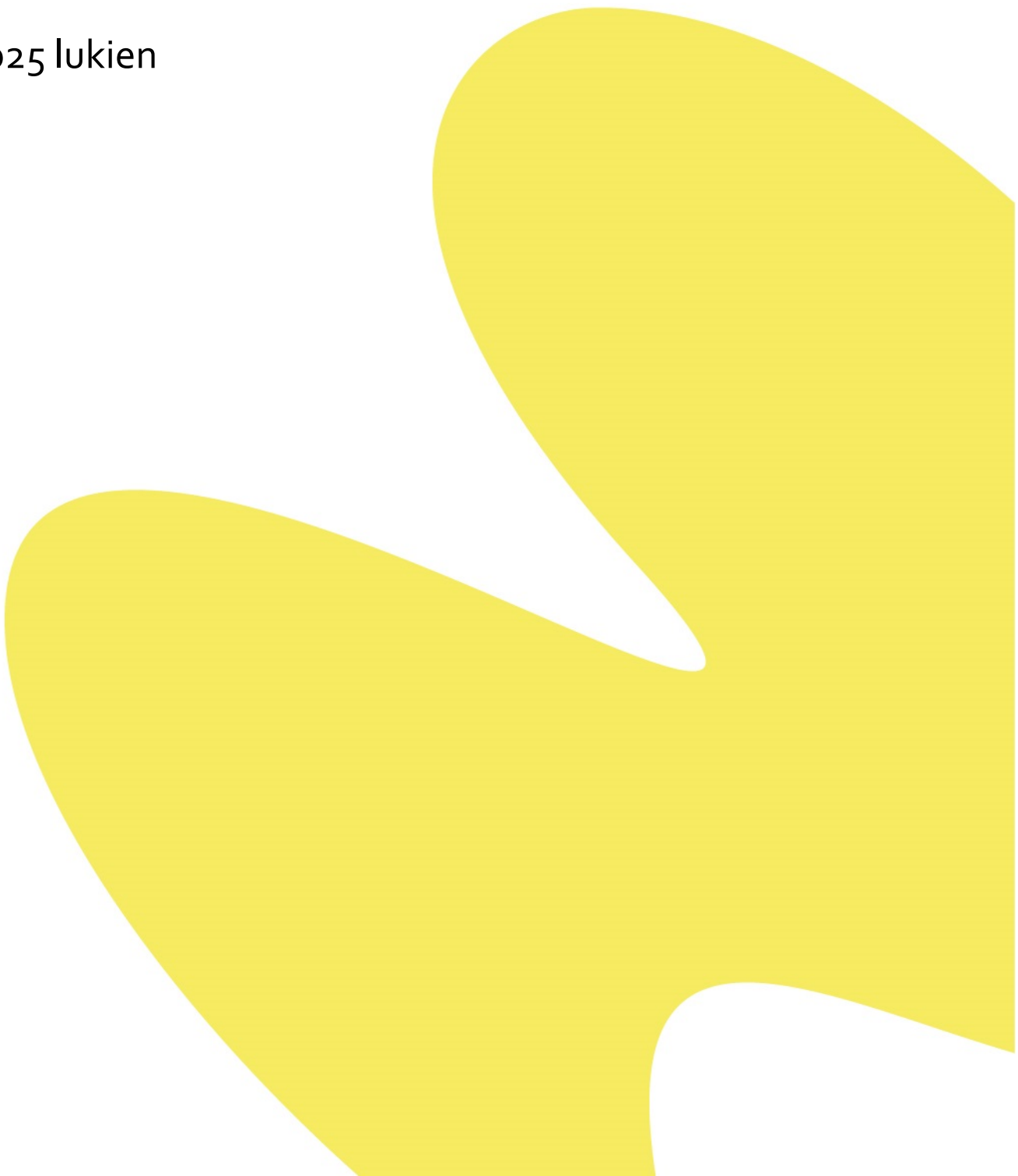

KUOPIO

Kuopion kaupungin hallintosääntö

1.6.2025 lukien

Sisällys

I OSA	Hallinnon ja toiminnan järjestäminen	7
1 luku	Kaupungin johtaminen	7
1 §	Hallintosäännön soveltaminen	7
2 §	Kaupungin johtamisjärjestelmä	7
3 §	Kaupungin viestintä	8
2 luku	Toimielinorganisaatio	9
4 §	Valtuusto	9
5 §	Kaupunginhallitus, omistajaohjausjaosto, lähidemokratiajaosto ja työllisyysjaosto elinvoimajaosto ja konsernijaosto	9
6 §	Työllisyysaluelautakunta	10
7 §	Tarkastuslautakunta	10
8 §	Kaupunkirakennelautakunta	10
9 §	Ympäristö- ja rakennuslautakunta	11
10 §	Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta	11
11 §	Kasvu- ja oppimisen lautakunta <i>Sivistyslautakunta</i>	11
12 §	Perusturva- ja terveystieteiden lautakunta, 31.5.2025 saakka	11
13 §	Savo-Pielisen jätelautakunta	11
14 §	Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta	12
15 §	Vaalitoimielimet	12
16 §	Vaikuttamistoimielimet	13
17 §	Palvelualueet <i>toimialat</i> ja erilliset taseyksiköt	13
18 §	Palvelualueista <i>Toimialoista</i> vastaavat toimielimet	15
3 luku	Henkilöstöorganisaatio	15
19 §	Kaupunginjohtaja	15
20 §	Palvelualueiden <i>Toimialojen</i> organisaatio ja tehtävät	16
21 §	Apulaiskaupunginjohtajat	16
22 §	Asiakkuusjohtajat	17
23 §	Palvelupäälliköt	17
24 §	Toimintayksiköiden esihenkilöt	17
4 luku	Konserniohjaus ja sopimusten hallinta	17
25 §	Kaupunkikonserni	17

26 §	Konsernijohto.....	17
27 §	Sopimusten hallinta	18
5 luku	Toimielinten ja luottamushenkilöiden tehtävät sekä toimivallan jako.....	18
28 §	Kaupunginhallituksen tehtävät ja ratkaisuvallta	18
29 §	<i>Kaupunginhallituksen elinvoimajaoston tehtävät ja ratkaisuvallta .....</i>	<i>20</i>
30 §	<i>Kaupunginhallituksen konsernijaoston tehtävät ja ratkaisuvallta .....</i>	<i>20</i>
31 §	Kaupunginhallituksen omistajaohjausjaoston tehtävät ja ratkaisuvallta.....	21
32 §	Kaupunginhallituksen lähidemokratiajaoston tehtävät ja ratkaisuvallta	21
33 §	Kaupunkirakenne-, hyvinvoinnin edistämisen sekä kasvun ja oppimisen lautakunnan yleistehtävät	22
34 §	Lautakunnan ja jaoston yleistehtävät.....	22
35 §	<i>Kaupunkirakenne-, hyvinvoinnin edistämisen ja sivistyslautakunnan sekä jaostojen yleistehtävät .....</i>	<i>23</i>
36 §	<i>Työllisyysaluelautakunnan erityistehtävät ja ratkaisuvallta .....</i>	<i>23</i>
37 §	Kaupunkirakennelautakunnan erityistehtävät ja ratkaisuvallta	24
38 §	Ympäristö- ja rakennuslautakunnan erityistehtävät ja ratkaisuvallta.....	25
39 §	Hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan erityistehtävät ja ratkaisuvallta	27
40 §	Kasvun ja oppimisen Sivistyslautakunnan erityistehtävät ja ratkaisuvallta	28
41 §	Perusturva- ja terveyslautakunnan tehtävät 31.5.2025 saakka	29
42 §	Savo-Pielisen jätelautakunnan erityistehtävät ja ratkaisuvallta.....	29
43 §	Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan erityistehtävät ja ratkaisuvallta	30
44 §	Toimivallan edelleen siirtäminen	31
45 §	Toimivalta päättää asiakirjan antamisesta.....	31
46 §	Asian ottaminen ylemmän toimielimen käsiteltäväksi.....	31
47 §	Ottokelpoisen päätöksen ilmoittaminen	32
6 luku	Toimivalta poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa	32
48 §	Tämän luvun säännösten soveltaminen	32
49 §	Poikkeusolot ja normaaliolojen häiriötilanteet.....	32
50 §	Erytistoimivallan käyttöönottoaminen	32
51 §	Kokouskutsun määrääjasta poikkeaminen	33
7 luku	Toimivalta henkilöstöasioissa	33
46 §	Määräysten soveltaminen	33
47 §	Virka- ja työsuhteet.....	33

48 §	Palvelussuhteeseen ottaminen	34
49 §	Yleistoimivalta	35
50 §	Virkojen ja tehtävien palkkaus.....	35
51 §	Tehtäväkohtaisen palkan pysyvä tarkistaminen sopimusaloittain	36
52 §	Tehtäväkohtaisen palkan määräaikainen tarkistaminen.....	36
53 §	Työkokemuksilisät ja muut vastaavat lisät	36
54 §	Kannustava palkkaus	36
55 §	Virkavapaan ja työloman myöntäminen, keskeyttäminen, peruuttaminen, virkamatkamääräyksen antaminen ja koulutukseen osallistuminen	37
56 §	Palvelussuhteen irtisanominen, purkaminen, varoituksen antaminen ja lomauttaminen 37	
57 §	Virantoimituksesta pidättäminen.....	38
58 §	Väliaikainen virantoimituksesta pidättäminen	38
59 §	Virkasuhteen muuttaminen osa-aikaiseksi, virantoimitusvelvollisuuden muuttaminen, viranhaltijan siirtäminen toiseen virka- tai työsuhteeseen.....	38
60 §	Viranhaltijan sivutoimilupa ja sivutoimi-ilmoitus	39
61 §	Työaikakorvausten suorittamista koskevat rajoitukset.....	39
62 §	Muut määräykset.....	39
63 §	Tytär yhteisöjä koskevat henkilöstöpoliittiset periaatteet.....	39
8 luku	Tiedonhallinta ja asiakirjahallinto	39
64 §	Tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnon järjestäminen	39
65 §	Kaupunginhallituksen tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnon tehtävät	40
66 §	Lautakunnan tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnon tehtävät.....	40
II OSA	Talous ja valvonta	40
9 luku	Taloudenhoito.....	40
67 §	Talousarvio ja taloussuunnitelma.....	40
68 §	Talousarvion täytäntöönpano	41
69 §	Talousarvion muutokset.....	41
70 §	Poistosuunnitelman hyväksyminen.....	41
71 §	Avustukset ja takaukset	41
72 §	Rahatoimen hoitaminen	42
73 §	Maksuista päättäminen	42
74 §	Asiakirjojen antamisesta perittävät maksut	42

10 luku	Ulkoisen valvonta	42
75 §	Ulkoisen valvonta ja sisäinen valvonta	42
76 §	Tarkastuslautakunnan kokoukset	43
77 §	Tarkastuslautakunnan tehtävät ja raportointi	43
78 §	Sidonnaisuusilmoituksiin liittyvät tehtävät	43
79 §	Tilintarkastusyhteisön valinta	43
80 §	Tilintarkastajan tehtävät	44
81 §	Tarkastuslautakunnan antamat tehtävät	44
82 §	Tilintarkastuskertomus ja muu raportointi	44
83 §	Tarkastustoimisto	44
11 luku	Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	44
84 §	Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet	44
85 §	Kaupunginhallituksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät	44
86 §	Lautakunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät	45
87 §	Viranhaltijoiden ja esihenkilöiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät	45
88 §	Sisäisen tarkastuksen tehtävät	45
III OSA	Valtuusto	46
12 luku	Valtuuston toiminta	46
89 §	Valtuuston toiminnan järjestelyt	46
90 §	Valtuustoryhmän muodostaminen ja valtuustoryhmän nimi	46
91 §	Muutokset valtuustoryhmän kokoonpanossa	46
92 §	Istumajärjestys	47
13 luku	Valtuuston kokoukset	47
93 §	Valtuuston varsinainen kokous ja sähköinen kokous	47
94 §	Kokouskutsu	47
95 §	Esityslista	47
96 §	Sähköinen kokouskutsu	48
97 §	Esityslistan ja liitteiden julkaiseminen kaupungin verkkosivuilla	48
98 §	Jatkokokous	48
99 §	Varavaltuutetun kutsuminen	48
100 §	Läsnäolo kokouksessa	48
101 §	Kokouksen johtaminen ja tilapäinen puheenjohtaja	49

102 §	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.....	49
103 §	Asioiden käsittelyjärjestys.....	49
104 §	Puheenvuorot.....	50
105 §	Puheenvuorojen käyttäminen	50
106 §	Käsittelyn siirtämistä koskeva ehdotus.....	50
107 §	Ehdotukset	51
108 §	Äänestystapa ja äänestysjärjestys.....	51
109 §	Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen.....	51
14 luku	Vaalit	52
110 §	Yleiset määräykset	52
111 §	Enemmistövaali.....	52
112 §	Valtuuston vaalilautakunta	52
113 §	Ehdokaslistojen jättäminen ja vaalitoimituksen nimenhuuto	53
114 §	Ehdokaslistojen laatiminen.....	53
115 §	Ehdokaslistojen tarkastus ja oikaiseminen	53
116 §	Ehdokaslistojen yhdistelmä	53
117 §	Suhteellisen vaalin toimittaminen	53
118 §	Suhteellisen vaalin tuloksen toteaminen ja äänestyslippujen säilyttäminen	53
15 luku	Valtuutetun aloite- ja kyselyoikeus	54
119 §	Valtuutettujen aloitteet.....	54
120 §	Kaupunginhallitukselle osoitettava kysymys	54
121 §	Kyselytunti	54
IV OSA	Päätöksenteko- ja hallintomenettely	55
16 luku	Kokousmenettely	55
122 §	Määräysten soveltaminen.....	55
123 §	Toimielimen päätöksentekotavat	55
124 §	Kokousaika ja -paikka	55
125 §	Kokouskutsu ja esityslista.....	56
126 §	Esityslistan ja liitteiden julkaiseminen kaupungin verkkosivuilla	56
127 §	Jatkokokous	56
128 §	Varajäsenen kutsuminen	56
129 §	Läsnäolo kokouksessa	57
130 §	Kaupunginhallituksen edustus muissa toimielimissä	57

131 §	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	57
132 §	Tilapäinen puheenjohtaja	57
133 §	Kokouksen johtaminen ja puheenvuorot.....	57
134 §	Kokouskutsussa mainitsemattoman asian käsittely	57
135 §	Esittelijät	58
136 §	Esittely	58
137 §	Esteellisyys.....	58
138 §	Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi	58
139 §	Ehdotukset ja keskustelun päättäminen	59
140 §	Ilman äänestystä syntyvän päätöksen toteaminen	59
141 §	Äänestykseen otettavat ehdotukset.....	59
142 §	Äänestys ja vaali	59
143 §	Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen	59
144 §	Päätösten tiedoksianto kunnan jäsenille.....	60
17 luku	Muut määräykset	61
145 §	Aloiteoikeus	61
146 §	Aloitteen käsittely	61
147 §	Aloitteen tekijälle annettavat tiedot	61
148 §	Asiakirjojen allekirjoittaminen	61
149 §	Todisteellisen tiedoksiannon vastaanottaminen.....	62
V OSA	Luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteet	62
18 luku	Kokouspalkkiot ja ansionmenetykset.....	62
150 §	Yleiset määräykset	62
151 §	Kokouspalkkiot	62
152 §	Vuosipalkkiot.....	63
153 §	Päätöiset ja osa-aikaiset luottamushenkilöt	64
154 §	Ansionmenetyksen ja matkakustannusten korvaaminen	65
155 §	Tulkintatilanteiden ratkaiseminen	66
156 §	Voimaantulo	66

I OSA Hallinnon ja toiminnan järjestäminen

1 luku Kaupungin johtaminen

1 § Hallintosäännön soveltaminen

Kuopion kaupungin hallinnon ja toiminnan järjestämisessä sekä päätöksenteko- ja kokousmenettelyssä noudatetaan tämän hallintosäännön määräyksiä, ellei laissa ole toisin säädetty.

2 § Kaupungin johtamisjärjestelmä

Kaupungin ja kaupunkikonsernin johtaminen noudattaa hyvää hallinto- ja johtamistapaa sekä perustuu kaupunkistrategiaan, taloussuunnitelmaan, talousarvioon sekä muihin valtuuston päätöksiin.

Kaupunginvaltuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta, käyttää kaupungin päätösvaltaa ja siirtää toimivaltaansa hallintosäännön määräyksillä.

Valtuuston puheenjohtajan tehtävänä on sen lisäksi, mitä kuntalaissa on säädetty,

- 1 edistää valtuustotyön vastuullisuutta ja tuloksellisuutta yhdessä valtuustoryhmien kanssa;
- 2 johtaa valtuuston tehtävien hoitamisen edellyttämää poliittista yhteistyötä yhteistyössä kaupunginhallituksen puheenjohtajan ja valtuustoryhmien kanssa;
- 3 vastaa valtuuston puheenjohtajiston yhteistyön toimivuudesta sekä valtuustoryhmien ja valtuustoryhmien puheenjohtajien yhteistyön edistämisestä;
- 4 vastaa valtuustotyöskentelyn vuosittaisen arvioinnin johtamisesta;
- 5 edustaa kaupunkia koti- ja ulkomaisissa sidosryhmätilaisuuksissa.

Kaupunginhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus johtaa kaupungin toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kaupunginhallitus vastaa kaupungin toiminnan yhteensovittamisesta, omistajaohjauksesta ja kaupungin henkilöstöpolitiikasta sekä huolehtii kaupungin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan, sopimushallinnan ja sisäisen tarkastuksen järjestämisestä. Kaupunginhallitus vastaa hyvinvointialueen kanssa käytävistä tehtävien hoitamiseen liittyvää yhteistyötä, tavoitteita ja työnjakoa koskevista neuvotteluista.

Kaupunginhallituksen puheenjohtajan tehtävänä on sen lisäksi, mitä kuntalaissa on säädetty,

- 1 johtaa kaupunginvaltuuston asettamien strategisten tavoitteiden toteuttamisen edellyttämää poliittista yhteistyötä;
  - 2 edistää kaupunginhallituksen ja muiden toimielinten välistä yhteistyötä ja vuorovaikutusta mm. toimielimen puheenjohtajiston kesken;
  - 3 pitää tiivistä yhteyttä valtuustoryhmiin sekä kaupungin sidosryhmiin;
-

- 4 seurata luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden toimintaa, niiden päätösten laillisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta sekä huolehtia kaupungin edunvalvonnasta ja kansainvälisistä suhteista yhteistyössä kaupunginjohtajan kanssa;
- 5 sopia yhdessä kaupunginvaltuuston puheenjohtajan kanssa valtuuston toiminnan kehittämiseen liittyvistä asioista (iltakoulut, seminaarit ym. työskentelytavat);
- 6 edustaa kaupunkia koti- ja ulkomaisissa sidosryhmätilaisuuksissa;
- 7 johtaa asioiden käsittelyä kaupunginhallituksen kokouksissa;
- 8 toimia kaupunginjohtajan henkilöstöhallinnollisena esihenkilönä;
- 9 vastata kaupunginhallituksen työskentelyn vuosittaisen arvioinnin johtamisesta.
- 10 *toimia yhteistyötoimikunnan puheenjohtajana*

Kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtajan tehtävänä on,

- 1 toimia ~~omistajaohjausjaoston~~ *konsernijaoston* puheenjohtajana;
- 2 vastata ~~omistajaohjausjaoston~~ *konsernijaoston* osalta poliittisen yhteistyön johtamisesta ja jaoston toiminnan poliittisesta koordinoinnista suhteessa kaupunginvaltuustoon, kaupunginhallitukseen ja lautakuntiin yhteistyössä kaupunginhallituksen puheenjohtajiston kanssa;
- 3 informoida valtuustoryhmiä ajankohtaisista ~~omistajaohjausasioista~~ *konserniasioista*.

Kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtajan tehtävänä on,

- 1 *toimia elinvoimajaoston puheenjohtajana;*
- 2 ~~seurata kaupungin henkilöstöasioiden hoitamista;~~
- 3 vastata kaupungin yhteistyötoimikunnan ja lähidemokratiajaoston *elinvoimajaoston* tehtävien osalta poliittisen yhteistyön johtamisesta ja toiminnan poliittisesta koordinoinnista suhteessa kaupunginvaltuustoon, kaupunginhallitukseen ja lautakuntiin yhteistyössä kaupunginhallituksen puheenjohtajan kanssa;
- 4 informoida valtuustoryhmiä ajankohtaisista lähidemokratiajaoston ja ~~yhteistyötoimikunnan~~ *elinvoimajaoston* asioista.

Kaupunginhallituksen jäsenen tulee erityisesti seurata sen lautakunnan toimintaa, johon kaupunginhallitus on valinnut hänet edustajakseen. Hänen tulee myös antaa kaupunginhallitukselle, sen puheenjohtajalle ja kaupunginjohtajalle tietoja lautakunnan ja sen alaisen toimintayksikön toimialaan kuuluvista asioista.

Kaupunginjohtaja johtaa kaupunginhallituksen alaisena kaupungin hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Kaupunginjohtaja vastaa asioiden valmistelusta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

3 § Kaupungin viestintä

Kaupunginhallitus johtaa kaupungin viestintää ja tiedottamista kaupungin toiminnasta.

Kaupunginhallitus hyväksyy yleiset ohjeet viestinnän ja tiedottamisen periaatteista sekä nimeää viestinnästä vastaavat viranhaltijat.

Toimielimet luovat omalla toimialallaan edellytyksiä läpinäkyvälle toiminnalle asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa.

Kaupunginhallitus, lautakunnat, kaupunginjohtaja ja johtavat viranhaltijat huolehtivat, että kaupungin asukkaat ja palvelujen käyttäjät saavat riittävästi tietoja valmisteltavina olevista yleisesti merkittävistä asioista ja voivat osallistua ja vaikuttaa näiden asioiden valmisteluun. Viestinnässä käytetään selkeää ja ymmärrettävää kieltä ja otetaan huomioon kaupungin eri asiakasryhmien tarpeet.

2 luku Toimielinorganisaatio

4 § Valtuusto

Valtuustossa on 59 valtuutettua sekä kuntalain mukainen määrä varavaltuutettuja. Valtuuston toimintaa koskevat määräykset ovat 12–15 luvuissa.

5 § Kaupunginhallitus, omistajaohjausjaosto, lähidemokratiajaosto ja työllisyysjaosto elinvoimajaosto ja konsernijaosto

Kaupunginhallituksessa on 11 jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen.

Kaupunginhallituksen jäsenet ja varajäsenet ovat valtuutettuja tai varavaltuutettuja. Edellä mainitusta voidaan poiketa, mikäli kaupunginhallituksen jäseneksi tai varajäseneksi ei ole mahdollista nimetä valtuutettua tai varavaltuutettua tasa-arvolain mukaisesti.

Valtuusto valitsee jäseniksi valituista kaupunginhallituksen puheenjohtajan sekä ensimmäisen ja toisen varapuheenjohtajan.

Kaupunginhallituksen toimikausi on kaksi (2) vuotta.

Kaupunginhallitus johtaa elinvoima- ja konsernipalvelujen palvelualueita *toimialaa*.

Kaupunginhallituksessa on omistajaohjausjaosto. Kaupunginhallitus valitsee keskuudestaan jaostoon toimikaudekseen yhden jäsenen jokaisesta kaupunginhallituksessa edustettuna olevasta valtuustoryhmästä. Jaoston jäsenenä voi olla myös kaupunginhallituksen varajäsen. Jaoston puheenjohtajana toimii kaupunginhallituksen I varapuheenjohtaja. Kaupunginhallitus nimeää jaoston varapuheenjohtajan. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Kaupunginhallituksessa on lähidemokratiajaosto, jossa on 5 kaupunginhallituksen keskuudestaan toimikaudekseen valitsemaa jäsentä. Kaupunginhallitus nimeää jaoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Kaupunginhallituksessa on työllisyysjaosto, joka toimii kuntalain 49 §:n tarkoittamana Kuopion työllisyysalueen lakisääteisenä yhteistyöelimenä. Kuopion työllisyysalueeseen kuuluvia kuntia ovat Kaavi, Keitele, Kuopio, Lapinlahti, Rautalampi, Rautavaara, Siilinjärvi, Suonenjoki, Tervo, Tuusniemi ja Vesanto. Kuopio toimii Kuopion työllisyysalueella vastuukuntana.

Työllisyysaluejaostossa on yhteensä 11 jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Kuopiolla on jaostossa 6 jäsentä ja muilla kunnilla yhteensä 5 jäsentä. Kaupunginhallitus valitsee jaoston jäsenet ja varajäsenet jäsenkuntien ehdotuksesta. Kaupunginhallitus valitsee jaoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan Kuopion jäsenistä. Työllisyysaluejaoston puheenjohtajan tulee olla Kuopion kaupunginhallituksen jäsen tai varajäsen.

Kaupunginhallituksessa on elinvoimajaosto, jossa on 5 kaupunginhallituksen keskuudestaan toimikaudekseen valitsemaa jäsentä ja henkilökohtaista varajäsentä. Jaoston jäsenenä voi olla myös kaupunginhallituksen varajäsen. Kaupunginhallitus nimeää jaoston varapuheenjohtajan.

Kaupunginhallituksessa on konsernijaosto, jossa on 5 kaupunginhallituksen keskuudestaan toimikaudekseen valitsemaa jäsentä ja henkilökohtaista varajäsentä. Jaoston jäsenenä voi olla myös kaupunginhallituksen varajäsen. Kaupunginhallitus nimeää jaoston varapuheenjohtajan.

6 § Työllisyysaluelautakunta

Työllisyysaluelautakunta toimii kuntalain 49 §:n tarkoitamana Kuopion työllisyysalueen lakisääteisenä yhteistyöelimenä. Kuopion työllisyysalueeseen kuuluvia kuntia ovat Kaavi, Keitele, Kuopio, Lapinlahti, Rautalampi, Rautavaara, Siilinjärvi, Suonenjoki, Tervo, Tuusniemi ja Vesanto. Kuopio toimii Kuopion työllisyysalueella vastuukuntana.

Lautakunnassa on yhteensä 11 jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Kuopiolla on lautakunnassa 6 jäsentä ja muilla kunnilla yhteensä 5 jäsentä. Kuopion kaupunginvaltuusto valitsee jaoston jäsenet ja varajäsenet jäsenkuntien ehdotuksesta. Kuopion kaupunginvaltuusto valitsee lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan Kuopion jäsenistä. Työllisyyslautakunnan puheenjohtajan tulee olla Kuopion kaupunginhallituksen jäsen tai varajäsen.

7 § Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnassa on puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä 4–7 muuta jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen.

Lautakunnan jäsenet ja varajäsenet ovat valtuutettuja tai varavaltuutettuja. Edellä mainitusta voidaan poiketa varajäsenen osalta, mikäli tarkastuslautakunnan varajäseneksi ei ole mahdollista nimetä valtuutettua tai varavaltuutettua tasa-arvolain mukaisesti.

Valtuusto valitsee jäseniksi valituista lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Tarkastuslautakunnan toimikausi on sama kuin valtuuston toimikausi.

8 § Kaupunkirakennelautakunta

Kaupunkirakennelautakunta johtaa kaupunkiympäristön palvelualueita toimialaa.

Lautakunnassa on 11 jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen.

Valtuusto valitsee jäseniksi valituista lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

9 § Ympäristö- ja rakennuslautakunta

Ympäristö- ja rakennuslautakunta vastaa kaupunkiympäristön palvelualueella toimialalla ympäristö- ja rakennusvalvontapalveluista. Lautakunta vastaa tässä ominaisuudessa kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen ja rakennusvalvontaviranomaisen tehtävistä yhteistoimintasopimuksen mukaisesti Kuopion ja Suonenjoen kaupunkien alueella sekä Kuopion kaupungin alueella ympäristöterveydenhuoltoon kuuluvan elintarvikevalvonnan, terveydensuojeluviranomaisen, eläinlääkintähuollon ja eläinsuojelun tehtävistä sekä tupakkalainsäädännössä ja lääkelaiassa kunnalle säädetyistä lupa- ja valvontatehtävistä. Lautakunta toimii myös leirintäalueviranomaisena. (Kv. 16.12.2024)

Lautakunnassa on 7 jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen.

Valtuusto valitsee jäseniksi valituista lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

10 § Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta

~~Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta johtaa hyvinvoinnin edistämisen palvelualueita.~~

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta vastaa omatoimisen hyvinvoinnin palveluiden, ohjatun hyvinvoinnin ja omaehtoisen oppimisen palveluiden sekä taidepalveluiden vastuualueista.

Lautakunnassa on 11 jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen.

Valtuusto valitsee jäseniksi valituista lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

11 § ~~Kasvun ja oppimisen lautakunta~~ *Sivistyslautakunta*

~~Kasvun ja oppimisen lautakunta johtaa kasvun ja oppimisen palvelualueita.~~

Sivistyslautakunta vastaa varhaiskasvatuspalveluiden, perusopetus- ja nuorisopalveluiden sekä lukiokoulutus ja toisen asteen yhteistyön palveluiden vastuualueista.

Lautakunnassa on 11 jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen.

Valtuusto valitsee jäseniksi valituista lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

12 § ~~Perusturva- ja terveyslautakunta, 31.5.2025 saakka~~

~~Perusturva- ja terveyslautakunnassa on 11 jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen.~~

~~Valtuusto valitsee jäseniksi valituista lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.~~

---

13 § Savo-Pielisen jätelautakunta

Lautakunnassa on 11 jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen. Kunnat valitsevat yhteiseen lautakuntaan jäseniä seuduittain seuraavasti:

– Kuopio	5 jäsentä
– Pielisen Karjalan seutu (Liekksa, Nurmes, Juuka ja Valtimo)	2 jäsentä
– Siilinjärvi	1 jäsen
– Pieksämäki	1 jäsen
– Koillis-Savon seutu (Kaavi, Rautavaara ja Tuusniemi) sekä Outokumpu	1 jäsen
– Sisä-Savon seutu (Suonenjoki, Rautalampi, Vesanto ja Tervo) sekä Konnevesi	1 jäsen

Useamman kuin yhden kunnan muodostamilla seuduilla lautakuntapaikka vuorottelee kuntien kesken vaalikausittain. Varsinainen jäsen ja varajäsen nimetään eri kunnista. Kunnat ratkaisevat itse valintajärjestyksen.

Kuntien on ilmoitettava lautakunnan jäsenten valinnasta vastuukunnalle. Kuntien on huolehdittava, että lautakunnan kokoonpano täyttää naisten ja miesten tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4a §:n vaatimukset. Jos vaatimukset eivät täyty, on vastuukunnalla tähän perustuen oikeus pyytää viimeisimmäksi jäsenensä ilmoittanutta kuntaa nimeämään jäsenensä uudelleen. Tällä kunnalla on velvollisuus viipymättä nimetä vaatimukset täyttävä jäsen. Vastuukunnan on huolehdittava, että jäsenet on nimetty viimeistään toimikauden alkaessa.

Vastuukunnan valtuusto valitsee yhden jäsenistään lautakunnan puheenjohtajaksi ja muiden kuntien edustajista vuorotellen yhden jäsenen varapuheenjohtajaksi.

14 § Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta

Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta vastaa kaupunkiympäristön palvelualueella *toimialalla* yhteistoimintasopimuksen mukaisista seudullisen joukkoliikenteen viranomaistehtävistä Kuopion ja Siilinjärven alueilla.

Kunnat valitsevat yhteiseen lautakuntaan jäseniä seuraavasti:

– Kuopion kaupunki	5 jäsentä
– Siilinjärvi	2 jäsentä

Kuopion kaupunginvaltuusto nimeää jäsenistä puheenjohtajan ja Siilinjärven kunnanvaltuusto varapuheenjohtajan.

15 § Vaalitoimielimet

Keskusvaalilautakunnassa on viisi jäsentä ja vähintään viisi varajäsentä. Valtuusto valitsee jäseniksi valituista puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Keskusvaalilautakunta päättää sihteerin ja muun avustavan henkilökunnan valinnasta ja vaalikohtaisesta palkkauksesta.

Keskusvaalilautakunnasta, vaalilautakunnista ja vaalitoimikunnista säädetään muutoin vaalilaissa.

16 § Vaikuttamistoimielimet

Kaupungilla on kuntalain määrittelemät nuorisovaltuusto, ~~vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto~~ *vanhus- ja vammaisneuvosto*, joiden kokoonpanosta, asettamisesta ja toimintaedellytyksistä päättää kaupunginhallitus.

17 § Palvelualueet *toimialat* ja erilliset taseyksiköt

Palvelualue *toimiala* on hallinnollinen kokonaisuus, joka tuottaa itse tai järjestää palvelut kuntalaisille ja muille palveluiden käyttäjille. Palvelualue *Toimiala* hoitaa myös toimialaansa kuuluvat viranomaistehtävät.

Palvelualueet *Toimialat* on ryhmitelty toimielinten alaisuuteen asiakaspalvelua ohjaavilla ja asiakaslähtöistä toimintaa tukevilla organisointiperiaatteilla.

Kuopion kaupungilla on neljä *kolme* palvelualueita *toimialaa*: elinvoima- ja konsernipalvelujen palvelualue *toimiala*, kaupunkiympäristön palvelualue *toimiala*, hyvinvoinnin edistämisen palvelualue sekä kasvun ja oppimisen palvelualue *ja sivistystoimiala*.

Elinvoima- ja konsernipalvelujen palvelualueeseen kuuluvat seuraavat vastualueet: yrityspalvelu, työllisyyspalvelu, strategia ja kehittäminen, markkinointi ja viestintä, hallintopalvelu, henkilöstöpalvelu, talous- ja omistajaohjaus sekä tietohallinto ja tilapalvelut.

Elinvoima- ja konsernipalvelujen toimialaan kuuluvat seuraavat vastualueet:

*yrityspalvelu
työllisyyspalvelu
strategia ja kehittäminen
markkinointi ja viestintä
hallintopalvelu
henkilöstöpalvelu
talous- ja omistajaohjaus
tietohallinto
Kuopion Tilapalvelut*

Kaupunkiympäristön palvelualueen *toimialan* muodostavat

- 1— Kaupunkirakennelautakunta ja sen alaiset vastualueet
- 2— Ympäristö- ja rakennuslautakunta
- 3— Savo-Pielisenjätelautakunta
- 4— Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta

Palvelualueeseen *Kaupunkiympäristön Toimialaan* kuuluvat seuraavat vastualueet:

- 1 Kaupunkisuunnittelupalvelut, joita ovat
  - strateginen maankäyttö
  - asemakaavoitus
  - asuminen ja palveluverkosto
  - joukkoliikenne ja henkilökuljetukset
- 2 Kaupunkitekniikan palvelut, joita ovat
  - kunnallistekninen suunnittelu
  - rakennuttamispalvelut
  - kunnossa
  - pitopalvelut
- 3 Maaomaisuuden hallintapalvelut, joita ovat
  - tonttipalvelut
  - metsät ja vesialueet
  - kiinteistönmuodostus- ja paikkatietopalvelut
- 4 Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut, joita ovat
  - alueelliset ympäristönsuojelupalvelut
  - ympäristöterveydenhuolto
  - alueellinen rakennusvalvonta
  - alueelliset jätehuollon viranomaispalvelut
- 5 Tukipalvelut, joita ovat
  - johdon tukipalvelut
  - keskitetty asiakaspalvelu
  - puhelupalvelukeskus

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueeseen toimialaan kuuluvat seuraavat vastuualueet:

- ~~1~~ Omatoimisen hyvinvoinnin palvelut, joita ovat
  - kirjastopalvelut
  - museokeskus
  - liikuntapaikkapalvelut
- ~~2~~ Ohjatun hyvinvoinnin ja omaehtoisen oppimisen palvelut, joita ovat
  - kansalaistoiminnan palvelut
  - kansalaisopisto
- ~~3~~ Taidepalvelut, joita ovat
  - kaupunginteatteri
  - musiikkikeskus ja kaupunginorkesteri

Kasvun ja oppimisen palvelualueeseen *Sivistystoimialaan* kuuluvat seuraavat vastuualueet:

- 1 Varhaiskasvatuspalvelut, joita ovat
    - päiväkotihoido ja esiopetus
    - perhepäivähoito
    - avoimet varhaiskasvatuspalvelut
    - lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuki
    - varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen tuen ja monialaisen yhteistyön koordinointi oman vastualueen osalta
  - 2 Perusopetus- ja nuorisopalvelut, joita ovat
    - perusopetuspalvelut
-

- nuorisopalvelut
- varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen tuen ja monialaisen yhteistyön koordinointi oman vastualueen osalta
- 3 Lukiokoulutus ja toisen asteen yhteistyön palvelut
  - lukiokoulutus
  - toisen asteen yhteistyö: Kuopion alueen urheiluakatemia ja Iso-verstas
  - varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen tuen ja monialaisen yhteistyön koordinointi oman vastualueen osalta
- 4 *Omatoimisen hyvinvoinnin palvelut, joita ovat*
  - kirjastopalvelut
  - museokeskus
  - liikuntapaikkapalvelut
- 5 *Ohjatun hyvinvoinnin ja omaehtoisen oppimisen palvelut, joita ovat*
  - kansalaistoiminnan palvelut
  - kansalaisopisto
- 6 *Taidepalvelut, joita ovat*
  - kaupunginteatteri
  - musiikkikeskus ja kaupunginorkesteri

Kuopion Tilapalvelut on erillinen taseyksikkö.

Työllisyyspalvelun tehtävistä Kuopion työllisyysalueen toiminta on eriytetty erilliseen taseyksikköön.

18 § ~~Palvelualueista Toimialoista~~ vastaavat toimielimet

- 1 Kaupunginhallitus, joka johtaa elinvoima- ja konsernipalvelujen palvelualueella toimialaa.
  - 2 Työllisyyspalvelulautakunta, joka vastaa elinvoima- ja konsernipalveluiden toimialalla Kuopion työllisyysalueen kuntien viranomaistehtävistä.
  - 3 Kaupunkirakennelautakunta, joka johtaa kaupunkiympäristön palvelualueella toimialaa.
  - 4 Ympäristö- ja rakennuslautakunta, joka vastaa kaupunkiympäristön palvelualueella toimialalla ympäristö- jarakennusvalvontapalveluista.
  - 5 Savo-Pielisen jätelautakunta, joka vastaa kaupunkiympäristön palvelualueella toimialalla yhteistoimintasopimuksen mukaisista jätehuollonviranomaistehtävistä.
  - 6 Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta, joka vastaa kaupunkiympäristön palvelualueella toimialalla yhteistoimintasopimuksen mukaisista seudullisen joukko-liikenteen viranomaistehtävistä.
  - 7 *Sivistystoimialalla on kaksi lautakuntaa.*
    - i. *Sivistyslautakunta vastaa varhaiskasvatuspalveluiden, perusopetus- ja nuorisopalveluiden sekä lukiokoulutus ja toisen asteen yhteistyön palveluiden vastuualueista*
    - ii. *Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta vastaa omatoimisen hyvinvoinnin palveluiden, ohjatun hyvinvoinnin ja omaehtoisen oppimisen palveluiden sekä taidepalveluiden vastuualueista.*
  - 8 ~~Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta, joka johtaa hyvinvoinnin edistämisen palvelualueetta.~~
  - 9 ~~Kasvun ja oppimisen lautakunta, joka johtaa kasvun ja oppimisen palvelualueetta~~
-

3 luku

Henkilöstöorganisaatio

19 § Kaupunginjohtaja

Kaupunginjohtajan tehtävänä on sen lisäksi, mitä muutoin on säädetty tai määrätty

- 1 johtaa ja valvoo kaupungin hallintoa ja taloutta sekä yhdessä kaupunginhallituksen kanssa johtaa kuntakonsernia
- 2 nimetä edustaja toimituksiin, tilaisuuksiin, neuvotteluihin ja kokouksiin, joissa kaupungin etua on valvottava, ellei kaupunginhallitus yksittäistapauksissa toisin päättä
- 3 päättää kaupungin edustustilaisuuksien järjestämisestä
- 4 päättää kaupungin henkilöstön palkkauksesta ja muista palvelusuhteen ehdoista kaupunginhallituksen antamia yleisohjeita noudattaen, mikäli toimivaltaa tältä osin ei ole annettu muulle viranomaiselle
- 5 toimia johtokeskuksen johtoryhmän puheenjohtajana
- 6 johtaa elinvoima- ja konsernipalvelujen palvelualueella toimialaa.

Kaupunginjohtajan ollessa poissa, esteellinen taikka viran ollessa avoinna, hoitaa kaupunginjohtajan tehtäviä kaupunginhallituksen määräämä viranhaltija.

20 § ~~Palvelualueiden~~ Toimialojen organisaatio ja tehtävät

Kaupunginhallitus ja lautakunnat määräävät alaisensa toimialan organisaatiosta ja tehtävistä siltä osin kuin hallintosäännössä ei ole asiasta määrätty.

Kaupunginhallitus päättää toimialojen välisestä tehtäväjaosta siltä osin kuin hallintosäännössä ei ole asiasta määrätty.

21 § Apulaiskaupunginjohtajat

Apulaiskaupunginjohtajat johtavat kaupunginjohtajan alaisena kaupungin kokonaiset huomioiden ~~palvelualueiden~~ toimialan toimintaa.

Kaupunkiympäristön apulaiskaupunginjohtaja johtaa kaupunginjohtajan alaisuudessa omistajaohjaukseen liittyviä asioita.

Yleisen johtamis- ja valvontatehtävän lisäksi apulaiskaupunginjohtaja

- 1 johtaa, suunnittelee ja kehittää palvelualueen toimintaa kaupungin kokonaisedun näkökulmasta
  - 2 vastaa ~~palvelualueella~~ toimialaa koskevasta ja lautakunnan päätettäväksi tulevan asian valmistelusta ja päätösten täytäntöönpanosta lukuun ottamatta ympäristö- ja rakennuslautakunnan ja alueellisen jätelautakunnan sekä seudullisen joukkoliikennelautakunnan lupa- ja viranomaistehtäviä
  - 3 vastaa ~~palvelualueelle~~ toimialalle asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta
  - 4 vastaa palvelualueen toimialan toiminnan ja resurssien suunnittelusta sekä seurannasta yhteistyössä muiden sidosryhmien kanssa
-

- 5 raportoi toiminnastaan kaupunginjohtajalle
- 6 vastaa palvelualueella toimialaa koskevasta sidosryhmäyhteistyöstä
- 7 toimii esittelijänä palvelualueen toimialan lautakunnassa, ellei tässä hallintosäännössä ole toisin määrätty
- 8 valitsee palvelualueensa toimialansa palvelupäälliköt
- 9 päättää vastuualueen avaintehtävätasoisista kehittämistoimenpiteistä.

22 § Asiakkuusjohtajat

Asiakkuusjohtajat (vastuualuejohtajat) johtavat palvelualueilla toimialoilla heidän vastuullaan olevia avainprosesseja osana muita avainprosesseja.

Asiakkuusjohtajan yleiset tehtävät:

- 1 Johtaa, suunnittelee ja kehittää vastuualueentoimintaa.
- 2 Järjestää vastuullaan olevat palvelut yhteen sovittaen ne kaupungin muihin palveluihin.
- 3 Osallistuu strategian ja talousarvion valmisteluun.
- 4 Osallistuu toimenpideohjelman ja käyttösunnitelman tekemiseen ja arvioimiseen.
- 5 Arvioi ja ennakoi asiakasryhmänsä tulevia tarpeita ja huomioi niiden vaikutukset.

23 § Palvelupäälliköt

Palvelupäälliköt johtavat vastuullaan olevaa palveluprosesseja osana muita palveluprosesseja.

Palvelupäällikön yleiset tehtävät:

- 1 Johtaa, suunnittelee ja kehittää vastuullaan olevaa palvelutoimintaa.
- 2 Huolehtii vastuullaan olevien palvelujentoteutumisesta.
- 3 Osallistuu toimenpideohjelman ja käyttösunnitelman tekemiseen ja arvioimiseen.
- 4 Arvioi ja ennakoi asiakkaittensa tulevia palvelutarpeita ja huomioi niiden vaikutukset.
- 5 Arvioi tuotettavan palvelun laatua ja tuloksellisuutta.

24 § Toimintayksiköiden esihenkilöt

Toimintayksikön esihenkilöt vastaavat osaltaan toimintayksikön toiminnasta sekä johtavat ja kehittävät yksikön toimintaa.

4 luku

Konserniohjaus ja sopimusten hallinta

25 § Kaupunkikonserni

Kaupunki tytäryhteisöineen muodostaa Kuopion kaupunkikonsernin. Tytäryhteisöjä ovat yhteisöt, joissa kaupungilla on kirjanpitolaissa tarkoitettu määräysvalta. Tytäryhteisöön rinnastetaan myös kaupungin määräysvaltaan kuuluva säätio.

---

26 § Konsernijohto

Kaupungin konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus, kaupunginhallituksen emistajaohjausjaosto *konsernijaosto*, kaupunginjohtaja, kaupunkiympäristön apulaiskaupunginjohtaja ja talousjohtaja.

27 § Sopimusten hallinta

Kaupunginhallitus vastaa sopimusten hallinnan ja sopimusvalvonnan järjestämisestä, antaa tarkemmat ohjeet sopimushallinnasta sekä määrää sopimusten vastuuhenkilöt toimialallaan. Lautakunta määrää sopimusten vastuuhenkilöt toimialallaan.

5 luku

Toimielinten ja luottamushenkilöiden tehtävät sekä toimivallan jako

28 § Kaupunginhallituksen tehtävät ja ratkaisuvallta

Kaupunginhallitus johtaa kaupungin toimintaa ja vastaa kuntalaissa säädetyistä tehtävistä.

Mikäli toimivaltaa ei ole annettu muulle kaupungin toimielimelle tai viranomaiselle, kaupunginhallitus päättää seuraavista asioista:

Maankäyttö, kaavoitus ja rakentaminen

- 1 hyväksyy kaupunkistrategiaa toteuttavat merkittävät maankäyttöä, kaavoitusta ja rakentamista ohjaavat ohjelmat, suunnitelmat ja ohjeistukset
- 2 hyväksyy rakennushankkeiden ja liikuntapaikkojen hankesuunnitelmat
- 3 hyväksyy kaavoituskatsauksen
- 4 päättää asemakaavojen ajanmukaisuudesta silloin, kun asemakaava arvioidaan vanhentuneeksi
- 5 nimeää alueidenkäyttölain tarkoittamat kehittämisalueet
- 6 hyväksyy asemakaavan lukuun ottamatta vaikutukseltaan merkittävää kaavaa (alueidenkäyttölaki 52 §) (Kv. 16.12.2024)
- 7 käyttää alueidenkäyttölain 191–194 §:ssä tarkoitettua valitusoikeutta (Kv. 16.12.2024)
- 8 päättää vesihuollon kehittämisestä ja vesihuoltolaitosten toiminta-alueista
- 9 ohjaa maapolitiikkaa, asuntotuotannon ohjelmointia ja useampaa palvelualueita *toimialaa* koskettavia hankkeita.

Talous, verotus ja maksut

- 10 päättää osittaisesta tai täydellisestä vapauttamisesta kunnallisveron ja kiinteistöveron osalta sekä kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksun suorittamisesta siten kuin siitä on säädetty
  - 11 myöntää helpotuksen tai vapautuksen yksittäistapauksissa kaupungille tulevan maksun tai saatavan suorittamisesta
  - 12 päättää vahingonkorvauksen maksamisesta tapauksissa, joissa kaupunki on
-

- korvausvelvollinen
- 13 hyväksyy maksut
- 14 hyväksyy elinvoima- ja konsernipalvelujen, tilapalvelujen sekä yleishallinnon käyttösuunnitelmat;
- 15 päättää kaupungille yhdyskuntarakentamisesta aiheutuvien kustannusten korvaamisesta ja maankäyttösopimuksista. (Kv. 16.12.2024)
- 16 päättää pitkäaikaisten lainojen ottamisesta ja lainojen antamisesta valtuuston talousarvion hyväksymisen yhteydessä päättämässä rajoissa, päättää lainaehdoista ja niiden muuttamisesta sekä päättää lainojen korko- ja valuutariskien hallintaan käytettävistä suojaustoimenpiteistä
- 17 päättää avustuksen myöntämisestä
- ~~18 hyväksyy avustusten yleiset maksatus- ja valvontaohjeet~~

Henkilöstöpolitiikka

- 19 johtaa kaupungin henkilöstöpolitiikkaa

Omaisuuksien hoito

- 20 vastaa kaupungin omaisuuden hoitamisesta ja sitä koskevasta ohjeistuksesta
- 21 päättää kiinteän omaisuuden ostamisesta, myymisestä ja kiinnittämisestä sekä kiinteän omaisuuden lunastushakemuksista
- 22 päättää irtaimen omaisuuden ostamisesta ja myymisestä lukuun ottamatta tytäryhteisöjen osakkeita, joista päättää kaupunginvaltuusto
- 23 päättää kaupungin riskienhallinnasta sekä päättää omaisuuden ja vastuiden vakuuttamisesta

Muut asiat

- 24 antaa selityksen valtuuston päätöstä koskevan valituksen johdosta, jos kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätöksen lopputulokseen
- 25 antaa luettelon valtuustolle viimeistään maaliskuussa edellisen kalenterivuoden loppuun mennessä tehdyistä, valtuustossa päätettävistä kunnan jäsenten kunnan hallintoa koskevista aloitteista
- 26 päättää Kuopion seudun asuntolainatarpeesta Asumisen rahoitus- ja kehittämisselitykselle (ARA) tehtävästä esityksestä ja talokohtaisista aravalainavarauksista
- ~~27 päättää virastojen ja laitosten aukioloajoista vähäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta~~
- 28 huolehtii kuntien välisestä yhteistyöstä
- ~~29 päättää kaupungin ilmoitusten julkaisemisesta~~
- ~~30 huolehtii kaupungin kansainvälisestä toiminnasta~~
- 31 johtaa kaupungin tiedottamista, ja viestintää ja markkinointia
- ~~32 päättää tilojen ja niiden käyttöön liittyvien palveluiden ja muiden suoritteiden hinnoitteluperiaatteista sekä kaupungin hallinnassa olevien rakennusten, huoneistojen ja niihin liittyvien alueiden vuokraamisesta ja vuokraehdoista~~
- 33 päättää rakennusten ja huoneistojen vuokraamisesta kaupungin käyttöön ulkopuoliselta vuokranantajalta
- 34 päättää rakennusten purkamisesta
- 35 päättää Kuopion Tilapalvelut-taseyksikön toiminnan kehittämisestä valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden rajoissa sekä seurata tavoitteiden saavuttamista
- 36 päättää Kuopion Tilapalvelut-taseyksikön talousarviosta jasuunnitelmasta
-

- 37 laatii Kuopion Tilapalvelut-taseyksikön erillistilinpäätöksen
~~38~~ vastaa työllisyyspalveluista
39 päättää hankinnoista ja niiden kilpailuttamisesta sekä hyväksyy hankinnoista tehtävät sopimukset
40 hyväksyä perussopimuksen, osakassopimuksen tai vastaavan sopimuksen muutokset muulloin kuin yhteisöä perustettaessa
41 nimeää strategisten työryhmien jäsenet keskuudestaan Strategisen työryhmän jäsenenä voi olla myös kaupunginhallituksen varajäsen

29 § Kaupunginhallituksen elinvoimajaoston tehtävät ja ratkaisovalta

Elinvoimajaosto on kaupunginhallituksen alainen jaosto.

kaupunkistrategian koordinoinnista, kaupungin korkeakoulupolitiikasta ja kansainvälisyydestä sekä työllisyyspolitiikasta sekä tehtäväalueensa osalta kehittämishankkeista. Jaosto järjestää kaupungin omat työllisyys- ja maahanmuuttopalvelut, ja huolehtii kaupunkimarkkinoinnista ja tehtäväalueensa osalta tapahtumista sekä koko Kuopion alueen elinvoimasta erityiskysymyksinä kaupungin osakeskukset, maaseutualue ja maaseudun elinkeinot. Jaosto vastaa tehtäväalueensa toiminnasta, taloudesta, sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta.

Jaosto päättää kaupungin elinkeino-ohjelman ja edunvalvontasuunnitelman toteutumisen seurannasta ja huolehtii sidosryhmäyhteistyöstä.

Pöytäkirjanpitäjänä toimii jaoston määräämä henkilö.

30 § Kaupunginhallituksen konsernijaoston tehtävät ja ratkaisovalta

Konsernijaosto on kaupunginhallituksen alainen jaosto.

Konsernijaosto vastaa kaupungin hallintopalveluiden, henkilöstöpalveluiden, talouspalveluiden, tietohallinnon toiminnan järjestämisestä sekä huolehtii kaupungin omistajaohjauksesta. Konsernijaosto valmistelee kaupunginhallitukselle Kuopion Tilapalvelut -taseyksikköä koskevat asiat.

Omistajaohjaus

Jaoston tehtävänä on huolehtia kaupungin liikelaitosten ja niiden kuntayhtymien, yhtiöiden, yhdistysten ja säätiöiden sekä muiden yhteisöjen omistajaohjauksesta, toiminnan ohjaamisesta sekä valvonnasta, joiden osakkaana tai jäsenenä kaupunki on tai joissa kaupungilla on määräysvalta tai yhtiöjärjestykseen, sääntöihin tai sopimukseen perustuva oikeus nimittää hallituksen tai muiden toimielimien jäseniä.

Edellä mainitun tehtävänsä lisäksi jaoston tehtävänä on kaupunginvaltuuston hyväksymää konserniohjetta ja muita konsernia koskevia ohjeita noudattaen

1 määrätä kaupungin edustajat yhteisöjen, laitosten ja säätiöiden yhtiö-, yhtymä- ja vuosikokouksiin

---

- 2 valita kaupungin edustajat kaupungin organisaation ulkopuoliseen hallintoon
- 3 päättää kaupungin ennakkokäsityksen antamisesta konserniohjeen edellyttämässä asioissa ja ohjeiden antamisesta kaupunkia yhteisöissä ja säätiöissä edustaville henkilöille sekä osakkeenomistajalle kuuluvan äänivallan käyttämisestä, kun päätös tehdään yhtiökokousta tai muuta kokousta pitämättä (Kv. 16.12.2024)
- 4 valmistella esitys kaupunginhallitukselle ylimääräisen yhtiökokouksen tai vastaavan kokouksen kutsumiseksi
- 5 huolehtia omistajaohjauksen kehittämisestä
- 7 kaupungin yhteisten palvelujen toimintaa ohjaavista ohjelmista ja suunnitelmista

Kuopion Tila-palvelut taseyksikkö

valmistelee hallitukselle päätettäväksi Kuopion Tilapalvelut-taseyksikön talousarviosta ja -suunnitelmasta

laatii kaupunginhallitukselle Kuopion Tilapalvelut-taseyksikön erillistilinpäätöksen

Muu toimivalta

8 myöntää helpotuksen tai vapautuksen yksittäistapauksissa kaupungille tulevan maksun tai saatavan suorittamisesta

9 hyväksyy avustusten yleiset maksatus- ja valvontaohjeet

10 päättää virastojen ja laitosten aukioloajoista vähäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta

11 päättää kaupungin ilmoitusten julkaisemisesta

12 päättää tilojen ja niiden käyttöön liittyvien palveluiden ja muiden suoritteiden

hinnoitteluperiaatteista sekä kaupungin hallinnassa olevien rakennusten, huoneistojen ja niihin liittyvien alueiden vuokraamisesta ja vuokraehdoista

13 päättää kaupunginhallituksen tekemiin henkilöstölinjauksiin pohjautuen henkilöstöhallintoon kuuluvista ohjelmista, suunnitelmista ja raporteista

14 valmistelee kaupunginhallitukselle rakennushankkeiden ja liikuntapaikkojen hankesuunnitelmat.

31 § Kaupunginhallituksen omistajaohjausjaoston tehtävät ja ratkaisuvallta

Jaoston tehtävänä on huolehtia kaupungin liikelaitosten ja niiden kuntayhtymien, yhtiöiden, yhdistysten ja säätiöiden sekä muiden yhteisöjen omistajaohjauksesta, toiminnan ohjaamisesta sekä valvonnasta, joiden osakkaana tai jäsenenä kaupunki on tai joissa kaupungilla on määräysvalta tai yhtiöjärjestykseen, sääntöihin tai sopimukseen perustuva oikeus nimittää hallituksen tai muiden toimielimien jäseniä.

Edellä mainitun tehtävänsä lisäksi jaoston tehtävänä on kaupunginvaltuuston hyväksymää konserniohjetta ja muita konsernia koskevia ohjeita noudattaen

1— määrätä kaupungin edustajat yhteisöjen, laitosten ja säätiöiden yhtiö-, yhtymä- ja vuosikokouksiin

2— valita kaupungin edustajat kaupungin organisaation ulkopuoliseen hallintoon

3— päättää kaupungin **ennakkokäsityksen antamisesta konserniohjeen edellyttämässä asioissa** ja ohjeiden antamisesta kaupunkia yhteisöissä ja säätiöissä edustaville henkilöille sekä osakkeenomistajalle kuuluvan äänivallan käyttämisestä, kun päätös tehdään yhtiökokousta tai muuta kokousta pitämättä (Kv. 16.12.2024)

4— valmistella esitys kaupunginhallitukselle ylimääräisen yhtiökokouksen tai vastaavan

kokouksen kutsumiseksi
5— huolehtia omistajaohjauksen kehittamisestä

32 § ~~Kaupunginhallituksen lähidemokratiajaoston tehtävät ja ratkaisuvalta~~

Jaoston tehtävänä on huolehtia lähidemokratian kaupunkitasoisesta kehittamisestä ja sitä edistävän toiminnan ohjaamisesta.

Edellä mainitun tehtävän lisäksi jaosto

- 1— (jaosto) asettaa pitäjäraadit Pitäjäkokousten tekemien esitysten pohjalta
- 2— päättää kaupunginvaltuuston pitäjäraadeille myöntämän kehittämismäärärahan jakamisesta
- 3— antaa vuosittaisen arvion lähidemokratian toteutumisesta ja kehittamisestä kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle
- 4— huolehtii viestinnästä ja yhteydenpidosta pitäjäraateihin ja muihin sidosryhmiin.

33 § ~~Kaupunkirakenne-, hyvinvoinnin edistämisen sekä kasvun ja oppimisen lautakunnan yleistehtävät~~

Yleisen johtamis- ja valvontatehtävän lisäksi lautakunta

1. vastaa asiakkaiden palvelutarpeiden selvittämisestä sekä palvelujen järjestämisestä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden rajoissa sekä seuraa ja raportoi niiden saavuttamisesta
  2. osallistuu strategian valmisteluun ja tekee esityksen palvelualueen talousarvioksi
  3. hyväksyy toteuttamisohjelman ja käyttösuunnitelman sekä arvioi niiden toteutumista
  4. arvioi palvelun tuottamisen laatua ja kustannuksia
  5. hyväksyy palvelusopimukset
  6. arvioi strategisten työryhmien asettamien toimenpiteiden vaikutusta toimintaan
  7. päättää osaltaan palvelualueen kehittämissuunnitelmien käynnistämisestä ja ohjaa kehittämissuunnitelmia
  8. päättää lautakunnan toimivaltaan kuuluvista taksoista, maksuista, vuokrista ja korvauksista
  9. päättää palvelualueen hankinnoista ja niiden kilpailuttamisesta sekä hyväksyy hankinnoista tehtävät sopimukset, ellei toimivallasta ole muuta määrätty
  10. päättää osaltaan vahingonkorvauksen myöntämisestä ja kaupungille suoritettavan korvauksen hyväksymisestä
  11. päättää hallinnassaan olevan irtaimen omaisuuden luovuttamisesta liiketoimintaa lukuun ottamatta
  12. päättää yksittäistapauksessa maksusta vapauttamisesta
  13. päättää saatavien tileistä poistamisesta
  14. edustaa kaupunkia ja käyttää sen puhevaltaa lautakunnan toimivaltaan kuuluvissa asioissa
  15. huolehtii muista palvelualueelle kuuluvista tehtävistä, ellei niitä ole määrätty muulle viranomaiselle
  16. päättää palvelualueelle kuuluvien avustusten myöntämisestä
  17. toimii kuntalain 51 §:n mukaisena kuntien yhteisenä toimielimenä silloin kun yhteistoiminnassa järjestettäviä palveluja koskevassa sopimuksessa on niin sovittu
  18. vastaa Kuopion kaupungin järjestämisvastuulle kuntien välisessä yhteistoimintasopimuksessa sovituista tehtävistä.
-

34 § Lautakunnan ja jaoston yleistehtävät

Yleisen johtamis- ja valvontatehtävän lisäksi lautakunta ja jaosto

- 1. vastaa asiakkaiden palvelutarpeiden selvittämisestä sekä palvelujen järjestämisestä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden rajoissa sekä seuraa ja raportoi niiden saavuttamisesta*
- 2. arvioi palvelun tuottamisen laatua ja kustannuksia*
- 3. hyväksyy palvelusopimukset*
- 4. arvioi strategisten työryhmien asettamien toimenpiteiden vaikutusta toimintaan*
- 5. päättää osaltaan toimialatasoisten kehittämishankkeiden käynnistämisestä ja ohjaa kehittämishankkeita*
- 6. päättää lautakunnan tai jaoston toimivaltaan kuuluvista taksoista, maksuista, vuokrista ja korvauksista*
- 7. päättää vastuualueensa hankinnoista ja niiden kilpailuttamisesta sekä hyväksyy hankinnoista tehtävät sopimukset, ellei toimivallasta ole muuta määrätty*
- 8. päättää osaltaan vahingonkorvauksen myöntämisestä ja kaupungille suoritettavan korvauksen hyväksymisestä*
- 9. päättää hallinnassaan olevan irtaimen omaisuuden luovuttamisesta liiketoimintaa lukuun ottamatta*
- 10. päättää yksittäistapauksessa maksustavapauttamisesta*
- 11. edustaa kaupunkia ja käyttää sen puhevaltaa lautakunnan tai jaoston toimivaltaan kuuluvissa asioissa*
- 12. huolehtii muista vastuualueelleen kuuluvista tehtävistä, ellei niitä ole määrätty muulle viranomaiselle*
- 13. päättää vastuualueelleen kuuluvien avustusten myöntämisestä*
- 14. toimii kuntalain 51 §:n mukaisena kuntien yhteisenä toimieliimenä silloin kun yhteistoiminnassa järjestettäviä palveluja koskevassa sopimuksessa on niin sovittu*
- 15. vastaa Kuopion kaupungin järjestämistä vastuulle kuntien välisessä yhteistoimintasopimuksessa sovituista tehtävistä.*

35 § Kaupunkirakenne-, hyvinvoinnin edistämisen ja sivistyslautakunnan sekä jaostojen yleistehtävät

Lautakunnan ja jaoston yleistehtävien lisäksi kaupunkirakenne-, hyvinvoinnin edistämisen sekä sivistyslautakunnan sekä jaostojen yleistehtäviin kuuluu

- 1. osallistuu strategian valmisteluun ja tekee esityksen toimialan talousarvioksi*
- 2. hyväksyy toteuttamisohjelman ja käyttösuunnitelman sekä arvioi niiden toteutumista*
- 3. päättää saatavien tileistä poistamisesta*

36 § Työllisyysaluelautakunnan erityistehtävät ja ratkaisovalta

Työllisyysaluelautakunnan tehtävät ja ratkaisovalta

Työllisyysaluelautakunnan tehtävänä on toimia Kaavin, Keiteleen, Kuopion, Lapinlahden, Rautalammin, Rautavaaran, Siilinjärven, Suonenjoen, Tervon, Tuusniemen ja Vesannon kuntien lain työvoimapalveluiden järjestämisestä mukaisena työvoimaviranomaisena ja hoitaa työllisyysalueensa työvoimaviranomaisen tehtävät.

Työllisyysalautakunta vastaa työllisyysalueen työllisyyspolitiikan suuntaviivojen ja tavoitteiden määrittelystä sekä työllisyyspoliittisesta ohjauksesta. Lautakunta päättää työllisyysalueen palveluiden järjestämissuunnitelmasta, palveluverkosta, hankintasuunnitelmasta sekä kuntayhteistyöstä koskevien sopimusten ja muiden merkittävien sopimusten hyväksymisestä. Lautakunta vastaa työvoimapalveluiden yhdenvertaisesta saatavuudesta työllisyysalueella, palveluiden tarpeen, määrän ja laadun määrittämisestä sekä palvelutuotannon valvonnasta.

37 § Kaupunkirakennelautakunnan erityistehtävät ja ratkaisuvallta

Lautakunta vastaa edellä 16 §:ssä luetelluista palvelualueen toimialan tehtävistä 1–3.

Niiden asioiden lisäksi, joiden ratkaiseminen säännösten ja määräysten mukaan kuuluu lautakunnalle, lautakunnan tehtävänä on

- 1 hallita kaupungin maa-, vesi-, liikenne ja yleisiä alueita sekä päättää niiden käytöstä ja hoidosta sekä niitä koskevista luvista ja maksuista, ellei tehtävää ole annettu muulle viranomaiselle
- 2 ohjata maankäytön ja liikenteen suunnittelua, yleiskaavoitusta ja asemakaavoitusta
- 3 päättää kaavan laatimiseen tai muuttamiseen liittyvästä rakennuskiellosta ja toimenpiderajoituksesta sekä niiden voimassaolon pidentämisestä
- 4 päättää asemakaavojen ajanmukaisuudesta silloin, kun asemakaava arvioidaan ajanmukaiseksi
- 5 osallistua kunnan jätepolitiikan valmisteluun
- 6 huolehtia kaupungille rakentamista, alueidenkäyttöä sekä yleisiä ja yksityisiä teitä koskevan lainsäädännön alaan kuuluvien tehtävien suorittamisesta niiltä osin, kuin tehtäviä ei ole määrätty muulle viranomaiselle
- 7 päättää alueidenkäyttölain 55 §:n 4 momentin tarkoittamista ja asemakaavassa määrättyjen kadun ja muun yleisen alueen nimen, samoin kuin kaupunginosan ja korttelien numeroiden muuttamisesta (Kv. 16.12.2024)
- 8 päättää ammatilliliikenteen satamatointa koskevista asioista
- 9 hyväksyä kaupungin hallintaan tulevien teknisten rakennusten, rakennelmien ja laitteiden toteutussuunnitelmat sekä liikunta-, ulkoilu- ja virkistyspaikkojen yleissuunnitelmat
- 10 hyväksyä yleisten alueiden ja kunnallistekniikan suunnitelmat, vesihuollon yleissuunnitelmat, hulevesisuunnitelmat, liikenteen yleissuunnitelmat, liikennesuunnitelmat ja katusuunnitelmat
- 11 vastata kaupunki- ja maisemakuvasta
- 12 tehdä alueidenkäyttölain 86 §:n tarkoittama kadunpitopäätös sekä päättää mihin yksityisiin teihin tai tien osiin yksityistielain soveltaminen lakkaa; (Kv. 16.12.2024)
- 13 päättää kadunpitoon liittyvistä muista asioista
- 14 antaa rakentamiskehotuksen ja pitää annetuista kehotuksista luettelo
- 15 hyväksyä erillinen tonttijako
- 16 hyväksyä asemakaavojen toteuttamiseen liittyvät yleissuunnitelmat, korttelisuunnitelmat ja asemakaavojen rakentamistapaohjeet

- 17 päättää kaavan laatimisesta ja käsittelystä sekä erillisen tonttijaon laatimisesta tai muuttamisesta aiheutuneiden kustannusten perimisestä
  - 18 päättää liikenteenohjauslaitteiden asettamisesta sekä antaa suostumukset tienpitäjälle niiden asettamiseen
  - 19 myöntää oikeuden rakennuksen osan tai rakennelman ulottamiseen kaupungin omistamalle alueelle
  - 20 päättää rasite- ja yhteisjärjestelysopimusten hyväksymisestä sekä rasitteiden hakemisesta kaupungin omistamalle maalle tai kaupunkia varten toisen maalle (Kv. 16.12.2024)
  - 21 päättää katujen talvikunnossapidon luokituksesta
  - 22 päättää katualueen korvauksesta
  - 23 tehdä alueidenkäyttölain 89 §:n tarkoittama päätös yleisellä alueella sijaitsevien johtojen, laitteiden tai rakennelmiensiirtämisestä (Kv. 16.12.2024)
  - 24 laatia alueidenkäyttölain 90 §:n mukainen yleisen alueen toteuttamissuunnitelma (Kv. 16.12.2024)
  - 25 vastata vesihuoltolain mukaisten kunnalle kuuluvien vesihuollon kehittämis- ja järjestämistehtävien valmistelusta sekä osallistua vesihuollon alueelliseen suunnitteluun
  - 26 päättää vesihuoltoavustuksista
  - 27 päättää kiinteän omaisuuden lunastushakemuksista, kun lunastaminen perustuu alueidenkäyttölain 96–98§:iin (Kv. 16.12.2024)
  - 28 vastata ja huolehtia hulevesien hallinnan järjestämisestä ja toteuttamisesta asemakaava-alueella
  - 29 määrätä kiinteistön hulevesijärjestelmän ja kunnan hulevesijärjestelmän yhteensovittamiseksi tarpeelliset rajakohdat;
  - 30 toimia alueidenkäyttölain 103 j §:n tarkoittamana kunnan monijäsenenä toimielimenä, joka antaa kuntaa tai kunnan osaa koskevia tarkempia määräyksiä hulevesien hallinnasta (Kv. 16.12.2024)
  - 31 toimia kunnan määrämänä monijäsenenä toimielimenä hulevesihaitan poistamiseksi, joka koskee kadun tai yleisen alueen suunnittelua, rakentamista tai kunnossapitoa
  - 32 hyväksyy hulevesien hallinnasta perittävän maksun perusteet ja taksan sekä toimia alueidenkäyttölain 103 f §:n mukaisena kunnan määrämänä viranomaisena (Kv. 16.12.2024)
  - 33 huolehtia hulevesitulvariskien hallinnan suunnittelusta ja osallistua vesistöalueen tulvariskien hallinnan suunnitteluun
  - 34 osallistua vesienhoidon suunnitteluun ja vesihuollon valmiussuunnitteluun
  - 35 osallistua sammutusvesisuunnitelman laatimiseen ja huolehtia sammutusveden hankinnasta pelastuslaitoksen tarpeisiin (pelastuslaki)
  - 36 huolehtia kunnallisesta pysäköinninvalvonnasta
  - 37 huolehtia kunnan johtokeskuksen sekä väestönsuojien toimintavalmiudesta ja ylläpidosta
  - 38 päättää kiinteän omaisuuden myymisestä ja ostamisesta, kun kauppahinta on enintään 600 000 euroa
  - 39 huolehtia öljyvahinkojen torjuntalain 9 ja 10 §:n mukaisista kunnalle säädetyistä tehtävistä
  - 40 toimia lain kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta 15 §:n mukaisena kunnan valvontaviranomaisena ja valvoa, että kadun ja yleisten alueiden kunnossapito- ja puhtaanapitovelvollisuus täytetään
  - 41 päättää alueidenkäyttölain 137 §:ssä tarkoitettujen erityisten edellytysten olemassaolosta suunnittelutarvealueella (Kv. 16.12.2024)
-

- 42 päättää rakentamislain 57 §:n ja 58 §:n mukaisesta poikkeamisesta, ellei muuta ole määrätty, sekä Kuopion kaupungin rakennusjärjestyksen 10–14 §:ien osalta (Kv. 16.12.2024)
- 43 päättää erillisellä rakentamislain 43 § ja 43 a §:n mukaisesta sijoittamisluvasta muualla kuin asemakaavoitetulla alueella (Kv. 16.12.2024)
- 44 päättää kaupungin omistamien tonttien sekä maa- ja vesialueiden vuokraamisesta. (Kv. 16.12.2024)

38 § Ympäristö- ja rakennuslautakunnan erityistehtävät ja ratkaisuvallta

Lautakunta vastaa edellä 16 §:n 4 kohdassa mainituista tehtävistä.

Lautakunta vastaa tässä ominaisuudessa kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen ja rakennusvalvontaviranomaisen tehtävistä yhteistoimintasopimuksen mukaisesti Kuopion ja Suonenjoen kaupunkien alueella sekä Kuopion kaupungin alueella elintarvikevalvonnan, terveydensuojeluviranomaisen, eläinlääkintähuollon ja eläinsuojelun tehtävistä.

Niiden asioiden lisäksi, joiden ratkaiseminen voimassa olevien säännösten ja määräysten mukaan kuuluu yllä mainituille viranomaisille, lautakunnan tehtävänä on

- 1 edistää eri viranomaisten yhteistyötä lautakunnan toimialaan liittyvien tehtävien hoidossa sekä kaupunginhallituksen apuna sovittaa yhteen kaupungin eri viranomaisten ympäristönsuojelu- ja terveydenedistämistyötä
  - 2 avustaa maankäytön suunnittelua ympäristöselvityksissä
  - 3 valmistella kaupunginhallitukselle toimialaansa kuuluvat kaupungin lausunnot
  - 4 huolehtia ympäristön tilan seurannasta ja välittää ympäristöä koskevaa tietoa kuntalaisille ja muille viranomaisille
  - 5 edistää luonnon- ja maisemansuojelua sekä luonnonvirkistyskäyttöä
  - 6 antaa ympäristönsuojelulain 202 §:n mukaiset kunnan ympäristönsuojelumääräykset
  - 7 päättää luonnonsuojelulaissa tarkoitettuja luonnonmuistomerkkejä koskevista asioista sekä antaa Suonenjoen ja Kuopion kaupunkien lausunnot luonnonsuojelulain mukaisista rauhoitushakemuksista
  - 8 huolehtia kaupunkien omistamien luonnonsuojelualueiden ja -kohteiden hoidon suunnittelusta ja toteutuksen valvonnasta sekä hakea hoitotoimenpiteiden edellyttämät luvat
  - 9 tehdä esitykset ja antaa kaupunkien lausunnot maasto- ja vesiliikennelakien mukaisissa rajoitus- ja kielloasioissa
  - 10 toimia maa-aineslain tarkoittamana Kuopion ja Suonenjoen kaupunkien lupa- ja valvontaviranomaisena
  - 11 toimia Kuopion ja Suonenjoen kaupunkien alueella rakentamislain 53 §:n mukaisena lupaviranomaisena (Kv. 16.12.2024)
  - 12 osallistua Kuopion ja Suonenjoen kaupunkien jätepolitiikan ja jätehuoltomääräysten valmisteluun
  - 13 nimetä kaupunkikuvatyöryhmän jäsenet, puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja
  - 14 päättää rakentamislain 59 §:n mukaiset vähäiset poikkeamat sekä seuraavat rakentamislain 57 §:n mukaiset vähäistä suuremmat poikkeamiset: (Kv. 16.12.2024)
-

- a. poikkeaminen rakentamislain 29-41 §:ien (olennaiset tekniset vaatimukset) koskevista säännöksistä (Kv. 16.12.2024)
  - b. poikkeaminen Suomen rakentamismääräyskokoelman määräyksistä
  - c. poikkeaminen kunnan rakennusjärjestyksen määräyksistä lukuun ottamatta rakennusjärjestysten 10–14 pykälien mukaisia poikkeamia
  - d. rakentamislain 10 §:n mukaisen väliaikaisen rakennuksen paikallaan pysyttäminen yli kymmenen vuoden ajan (Kv. 16.12.2024)
- 15 valvoa, huolehtia rakentamislain 142 §:n mukaisesta valvonnasta, että liikenneväylät, kadut, torit ja katuaukiot sekä puistot ja oleskeluun tarkoitetut ulkotilat täyttävät hyvän kaupunkikuvan ja viihtyisyyden vaatimukset (Kv. 16.12.2024)
  - 16 päättää erillisestä rakentamislain 43 § mukaisesta sijoittamisluvasta asemakaavoitetulla alueella (Kv. 16.12.2024)
  - 17 päättää rakentamislain 132 § 2 momentin nojalla asemakaava-alueella ojan tekemisestä tai ojitusta varten tarpeellisen suojapenkereen tai pumppuaseman sijoittamisesta toisen alueelle (Kv. 16.12.2024)
  - 18 toimia Kuopion ja Suonenjoen kaupunkien alueilla alueidenkäyttölain 103 d ja 103 k §:ien tarkoittamana kunnan monijäsenenä toimielimenä sekä toimia Suonenjoen kaupungin alueella alueidenkäyttölain 103 j §:n tarkoittamana kunnan monijäsenenä toimielimenä (Kv. 16.12.2024)
  - 19 käyttää Kuopion ja Suonenjoen kaupunkien alueilla alueidenkäyttölain 182 §:n mukaista hallintopakkoa alueidenkäyttölain 103 d, 103 f, 103 j ja 103 k §:ien mukaisissa asioissa (Kv. 16.12.2024)
  - 20 toimia kunnan määräämänä monijäsenenä toimielimenä hulevesihaitan poistamiseksi, kun hulevesihaitta ontontilla;
  - 21 huolehtia ulkoilulain tarkoittamista Kuopion ja Suonenjoen leirintäalueviranomaisen tehtävistä
  - 22 huolehtia erityislaeissa, asetuksissa sekä muissa säännöksissä kunnalle määräytyistä elintarvike- ja terveydensuojelunviranomaistehtävistä;
  - 23 huolehtia tupakkalain kunnalle osoitetuista viranomaistehtävistä Kuopion kaupungin alueella
  - 24 huolehtia lääkelaissa mainittujen nikotiinikorvaushoitoon tarkoitettujen lääkevalmisteiden myynnin valvonnasta kaupoissa, huoltoasemilla ja kioskeissa sekä käsitellä ko. vähittäismyyntiluvat Kuopion kaupungin alueella
  - 25 huolehtia eläinlääkintähuoltolain tarkoittamista kunnan viranomaistehtävistä sekä suojelulain eläinten hyvinvoinnista annetun lain mukaisesta talteen otettujen eläinten tilapäisen hoidon järjestämisestä Kuopion kaupungin alueella (Kv. 16.12.2024)
  - 26 vastata asiakkaiden palvelutarpeiden selvittämisestä sekä palvelujen järjestämisestä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden rajoissa sekä seurata ja raportoida niiden saavuttamisesta
  - 27 osallistua strategian valmisteluun ja esittää palvelutarpeet talousarvion valmistelua varten
  - 28 hyväksyä toteuttamisohjelma ja käyttösuunnitelma sekä arvioida niiden toteutumista
  - 29 arvioida palvelun tuottamisen laatua ja kustannuksia
  - 30 hyväksyä palvelusopimukset
  - 31 arvioida strategisten työryhmien asettamien toimenpiteiden vaikutusta toimintaan
  - 32 päättää lautakunnan toimivaltaan kuuluvista taksoista, maksuista, vuokrasta ja korvauksista sekä toimialaan kuuluvien avustusten myöntämisestä
-

- 33 päättää lautakunnan hankinnoista ja niiden kilpailuttamisesta sekä hyväksyä hankinnoista tehtävät sopimukset
- 34 päättää osaltaan vahingonkorvauksen myöntämisestä ja kaupungille suoritettavan korvauksen hyväksymisestä
- 35 päättää hallinnassaan olevan irtaimen omaisuuden luovuttamisesta liiketoimintaa lukuun ottamatta
- 36 päättää yksittäistapauksessa maksustavapauttamisesta
- 37 päättää saatavien tileistä poistamisesta
- 38 edustaa Kuopion kaupunkia sekä ympäristönsuojeluviranomaisena ja rakennusvalvontaviranomaisena Suomenjoen kaupunkia ja käyttää niiden puhevaltaa lautakunnan toimivaltaan kuuluvissa asioissa
- 39 toimia ympäristönsuojelulain 156 d §:n tarkoittamana kunnan toimivaltaisena viranomaisena.

39 § Hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan erityistehtävät ja ratkaisuvallta

Lautakunta vastaa edellä 16 §:ssä luetelluista palvelualueen *sivistystoimialan* tehtävistä 4–6.

Niiden asioiden lisäksi, joiden ratkaiseminen säännösten ja määräysten mukaan kuuluu lautakunnalle, lautakunnan tehtävänä on

- 1 päättää hallinnassaan olevien tilojen vuokraamisessa noudatettavista periaatteista
- 2 nimetä kansalaisopiston neuvottelukuntaanedustajansa
- 3 hyväksyä kansalaisopiston opetussuunnitelman perusteet
- 4 päättää kansalaisopiston kurssipaikan epäämisen perusteista
- 5 hyväksyä palvelualueen *toimialaa* koskevat hankesuunnitelmat, mikäli hankkeen kustannusarvio on alle kaksi (2) miljoonaa euroa.
- 6 *toimii lain sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 6 §:n mukaisena hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuutahona*
- 7 *vastaa poikkihallinnollisesta ja monitoimijaisesta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhteistyöstä.*
toimii lisäksi lain ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä (523/2015) 5 §:n mukaisena ehkäisevän päihdetyön toimielimenä.
asettaa pitäjäraadit Pitäjäkokousten tekemien esitysten pohjalta antaa vuosittaisen arvion lähidemokratian toteutumisesta ja kehittämisestä kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle
päättää kaupunginvaltuuston pitäjäraadeille myöntämän kehittämismäärärahan jakamisesta
huolehtii viestinnästä ja yhteydenpidosta pitäjäraateihin ja muihin sidosryhmiin.
antaa vuosittaisen arvion lähidemokratian toteutumisesta ja kehittämisestä kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle
huolehtii hyvien väestösuhteiden foorumin toteutumisesta ja seurannasta

40 § ~~Kasvun ja oppimisen~~ *Sivistyslautakunnan* erityistehtävät ja ratkaisuvallta

Lautakunta vastaa edellä 16 §:ssä luetelluista palvelualueen *sivistystoimialan* tehtävistä 1-3.

Niiden asioiden lisäksi, joiden ratkaiseminen säännösten ja määräysten mukaan kuuluu lautakunnalle, lautakunnan tehtävänä on

- 1 päättää esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen lukuvuodentyöpäivistä
- 2 päättää kuntakohtaisesta varhaiskasvatussuunnitelmasta ja perusopetuksen ja lukiokoulutuksen opetussuunnitelmasta
- 3 hyväksyä taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmat
- 4 päättää aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen periaatteista
- 5 päättää perusopetuksen oppilasalueista, opetustilojen oppilasmääristä ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen oppilaaksi oton perusteista
- 6 seurata alueen ammatillisen koulutuksen järjestämistä ja kehittämistä
- 7 erottaa oppilas määräajaksi
- 8 nimetä keskuudestaan edustaja kuhunkin neuvottelukuntaan, ellei toimintasäännössä toisin säädetä
- 9 päättää neuvottelukuntien kokoonpanosta ja edustajistorakenteesta
- 10 vastata yksityisen päivähoidon valvonnan järjestämisestä
- ~~11 toimia sosiaalihuoltolain tarkoittamana viranomaisena, joka vastaa päivähoitopalveluista kunnassa toimii varhaiskasvatustilain mukaisena viranomaisena, joka vastaa varhaiskasvatustilain palveluista kunnassa.~~
- ~~12 päättää nuorisotoiminnan järjestämisen periaatteista vastaa nuorisolain mukaisesta nuorisotyöstä ja -politiikasta~~
- 13 päättää oppilaalle annettavasta kirjallisesta varoituksesta varattuaan oppilaalle ja vanhemmille tilaisuuden tulla kuulluksi
- 14 opiskelupaikan osoittaminen
- 15 oppivelvollisuuden keskeyttäminen hakemuksesta
- 16 eräät oppivelvollista koskevat yksilöpäätökset
- 17 päättää monijäsenisen toimikunnan asettamisesta ammatillisessa koulutuksessa olevan oppivelvollisen opiskeluoikeuden peruuttamisesta ja palauttamisesta, määräaikaista erottamisesta, asuntolasta erottamisesta sekä opiskeluoikeuden pidättämisestä
- 18 valmistelee kaupunginvaltuustolle kaupunkistrategiaa tukevan kasvatus- ja koulutuspoliittisen ohjelman (Kv. 16.12.2024)

~~41 § Perusturva- ja terveyslautakunnan tehtävät 31.5.2025 saakka~~

~~Lautakunnan tehtävänä on, mikäli tehtävää ei ole annettu kunnan muun toimielimen tehtäväksi~~

- ~~1 huolehtia hyvinvointialueuudistuksen toteutuksen seurannasta~~
- ~~2 arvioida hyvinvointialueuudistuksen toteutumista kuntalaistennäkökulmasta~~
- ~~3 huolehtia yhdyspinta- ja kumppanuustehtävistä hyvinvointialueen kanssa~~
- ~~4 edellä mainitussa tarkoituksessa antaa lausuntoja, tehdä aloitteita ja esittää kannanottoja.~~

42 § Savo-Pielisen jätelautakunnan erityistehtävät ja ratkaisovalta

Lautakunnan toimialue kattaa kokonaisuudessaan kunnallisen jäteyhtiön, Jätekuikko Oy:n, osakaskunnat, jotka ovat allekirjoittaneet sopimuksen jäsenyydestä yhteisessä lautakunnassa.

Lautakunnan tehtävänä on kunnalle jätelainsäädännön nojalla kuuluvien jätehuollon järjestämiseen, suunnitteluun ja seurantaan liittyvien viranomaistehtävien hoitaminen.

Lautakunta huolehtii sopijakuntien valtuustoissa hyväksyttävän jätepoliittisen ohjelman valmistelusta. Lautakunta myös seuraa ko. ohjelman toteutumista. Lautakunta hyväksyy jätepoliittisen ohjelman pohjalta laadittavan jätehuollon palvelutason.

Lautakunnan tehtävänä on pitää yhteistyöalueen jätehuollon asiakasrekisteriä yhteistyössä kunnallisen jäteyhtiön kanssa. Lautakunnalla on oikeus saada kunnilta ja muilta viranomaisilta jätelaissa tarkoitettuja tietoja.

Lautakunta vastaa ja päättää toimialueellaan jätelain mukaisista viranomaisasioista, jotka kuuluvat jätehuoltoviranomaisen päätettäviksi. Näitä asioita ovat mm:

1. kunnallisten jätehuoltomääräysten antaminen ja poikkeamisen myöntäminen määräyksistä
2. kiinteistöittaisen jätteenkuljetuksen alueesta päättäminen jätelajeittain ja alueiden rajaaminen kiinteistöittaisen jätteenkuljetuksen ulkopuolelle
3. jätteenkuljetusjärjestelmästä päättäminen,
4. jätetaksan hyväksyminen
5. jätemaksujen määrääminen ja maksuunpano sekä jätemaksua koskevien muistutusten käsittely sekä
6. rekisterin pitäminen kiinteistöittaisesta jätteenkuljetuksesta.

Jätelautakunta hoitaa edellä mainittujen tehtävien lisäksi myös muut vastaavat lainsäädännön mukaiset jätehuollon järjestämisen viranomaistehtävät. Mikäli jätelainsäädäntö muuttuu, hoitaa jätelautakunta kunnalle säädetyt tässä mainittuja tehtäviä vastaavat tehtävät uusien säännösten mukaisesti.

Lautakunta seuraa jätelainsäädännön sekä kunnallisten jätehuoltomääräysten toteutumista toimialueellaan ja kehottaa tarvittaessa kiinteistön haltijoita järjestämään jätehuollon säännösten mukaisesti. Lautakunta tiedottaa jätehuollon säännöksistä yhteistyössä muiden viranomaisten ja kunnallisen jäteyhtiön kanssa.

Lautakunnan on toimittava yhteistyössä kuntien, ympäristönsuojeluviranomaisten ja kunnallisen jäteyhtiön kanssa sekä huolehdittava tarpeellisesta yhteistyöstä muihin jätehuollon sidosryhmiin.

Lautakunnan on otettava käsittelyyn toimialueensa kunnan, ympäristönsuojeluviranomaisen tai kunnallisen jäteyhtiön aloitteesta lautakunnan tehtäviin kuuluva asia.

43 § Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan erityistehtävät ja ratkaisuvälit

Joukkoliikennelautakunnan toimivalta-alueeseen kuuluvat Kuopion kaupunki ja Siilinjärven kunta. Tällä alueella joukkoliikennelautakunta toimii liikennepalvelulain (320/2017) tarkoittamana seudullisena toimivaltaisena viranomaisena ja vastaa liikennepalvelulaissa ja EU:n palvelusopimusasetuksessa (1370/2007) joukkoliikenteen toimivaltaiselle viranomaiselle säädetyistä tehtävistä.

Joukkoliikennelautakunnan yleistehtävät

- 1 Vastaa joukkoliikenteen viranomaistoiminnasta, ellei muualla ole toisin määrätty
- 2 Vastaa Kuopion kaupungin lautakuntien säännönmukaisista yleistehtävistä
- 3 Päättää yksinomaan toimivalta-alueellansa harjoitettavan joukkoliikenteen hankinnasta ja kilpailuttamisesta sekä hyväksyä tehtävät sopimukset ja valvoa niiden noudattamista, ellei toimivallasta ole muuta määrätty
- 4 Hyväksyä muut toimintaan kuuluvat palvelusopimukset ja muut merkittävät sopimukset sekä valvoa niiden noudattamista
- 5 Päättää joukkoliikenteen ja muiden henkilökuljetusten kehittämishankkeiden käynnistämisestä ja ohjata niitä
- 6 Vastata toimintaansa kuuluvasta viestinnästä
- 7 Päättää toimivaltaan kuuluvista taksoista ja maksuista, ellei muualla toisin määrätä
- 8 Päättää vahingonkorvausten myöntämisestä
- 9 Päättää muutoksenhakuoikeuden käyttämisestä
- 10 Valmistella tarvittaessa muut kaupunginvaltuuston ja -hallituksen päätettäväksi tulevat asiat
- 11 Vastata kaupunginvaltuuston ja -hallituksen sille asettamien strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä konsernimääräysten noudattamisesta alaisensa toiminnan osalta.

Joukkoliikennelautakunnan erityistehtävät

- 1 Määritellä ja toimeenpanna toimivalta-alueensa joukkoliikenteen palvelutaso Kuopion ja Siilinjärven omasta palvelutasostaan tekemien esitysten pohjalta
- 2 Päättää yksinomaan toimivalta-alueensa sisällä harjoitettavan joukkoliikenteen järjestämistavasta
- 3 Päättää kuntien ja valtion toimivalta-alueensa joukkoliikenteeseen osoittamien tukien, avustusten ja määrärahojen hakemisesta ja käyttämisestä
- 4 Antaa lausunnot toisen joukkoliikenteen toimivaltaisen viranomaisen toimivalta-alueeseen kuuluvasta liikenteestä, ellei toimivallasta ole muuta määrätty
- 5 Hoitaa muut liikennepalvelulaissa ja EU:n palvelusopimusasetuksessa paikalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle määrätty tehtävät.

44 § Toimivallan edelleen siirtäminen

Toimielin, luottamushenkilö ja viranhaltija voivat päättää sille hallintosäännöllä siirretyn toimivallan siirtämisestä edelleen. Se, jolle toimivaltaa on edelleen siirretty, ei voi enää siirtää toimivaltaa edelleen.

45 § Toimivalta päättää asiakirjan antamisesta

Valtuuston asiakirjoja koskevat tietopyynnöt ratkaisee hallintojohtaja.

Toimielin voi päättämässään laajuudessa siirtää asiakirjan antamista koskevaa viranomaisen ratkaisuvaltaansa alaiselleen viranhaltijalle.

---

46 § Asian ottaminen ylemmän toimielimen käsiteltäväksi

Asian ottamisesta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi voi päättää kaupunginhallitus, kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja kaupunginjohtaja kukin erikseen.

Asia voidaan kuntalain 92 §:n mukaisesti ottaa lautakunnan käsiteltäväksi, jollei ole ilmoitettu asian ottamisesta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Asian ottamisesta lautakunnan käsiteltäväksi voi päättää lautakunnan ja sen puheenjohtajan lisäksi lautakunnan esittelijä.

Sama oikeus ottamiseen on henkilöstöjohtajalla niiden viranhaltijapäätösten osalta, jotka koskevat palvelussuhteeseen ottamista tai palvelusuhteen ehtoja.

Kaupunginhallituksella ei ole kuitenkaan otto-oikeutta kuntien yhteisen lautakunnan tekemisiin päätöksiin, mikäli yhteistoimintasopimuksessa on mainituilla tavoin määrätty.

47 § Ottokelpoisen päätöksen ilmoittaminen

Kaupunginhallituksen alaisen viranomaisen ja kaupunginhallituksen jaoston on ilmoitettava kaupunginhallitukselle tekemistään ottokelpoisista päätöksistä lukuun ottamatta sellaisia asioita tai asiaryhmiä, joista kaupunginhallitus on päättänyt, ettei se käytä otto-oikeuttaan.

Lautakunnan alaisen viranomaisen ja lautakunnan jaoston on ilmoitettava lautakunnalle tekemistään ottokelpoisista päätöksistä lukuun ottamatta sellaisia asioita tai asiaryhmiä, joista lautakunta on ilmoittanut, ettei se käytä otto-oikeuttaan.

Ilmoitus on tehtävä ~~neljän~~ *seitsemän* päivän kuluessa pöytäkirjan tarkastamisesta. Jos pöytäkirjaa ei tarkasteta, määräaika lasketaan pöytäkirjan allekirjoittamisesta.

Päätökset niissä asioissa, joista ei tarvitse ilmoittaa, voidaan otto-oikeuden estämättä panna täytäntöön, jollei yksittäistapauksissa ole ilmoitettu asian ottamisesta kaupunginhallituksen tai lautakunnan käsiteltäväksi.

6 luku

Toimivalta poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa

48 § Tämän luvun säännösten soveltaminen

Tämän luvun säännöksiä sovelletaan poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa sekä niihin valmistautumisessa.

49 § Poikkeusolot ja normaaliolojen häiriötilanteet

Häiriötilanteilla tarkoitetaan tässä luvussa tapahtumia ja tilanteita, jotka edellyttävät kaupungin johtamisessa tai palvelutuotannossa normaaliloista poikkeavia toimenpiteitä, tehtäviä ja toimivaltuuksia.

Poikkeusoloja ovat valmiuslaissa määritellyt tilanteet.

50 § Erityistoimivallan käyttöönottaminen

Normaaliolojen häiriötilanteiden aikana ja poikkeusoloissa kaupunginjohtaja voi käyttää normaaliolojen hallintosäännön määrittelemästä toimivallasta poiketen päätösvaltaa peruspalvelujen turvaamiseksi ja häiriötilanteen normalisoimiseksi, milloin asia koskee toimenpiteiden yhteensovittamista eri palvelualueiden toimialojen välillä, taloudellisten resurssien tai henkilöstöresurssien suuntaamista, viestintää tai muuta häiriötilanteen hoitamiseksi välttämätöntä päätöstä.

Tämä erityistoimivalta otetaan käyttöön Kuopion kaupungissa normaaliolojen häiriötilanteissa ja tarvittaessa valtioneuvoston määrittelemissä poikkeusoloissa. Erityistoimivallan käyttöön ottamisesta päättää kaupunginhallitus tai kiireellisessä tapauksessa kaupunginjohtaja *kuultuaan johtokeskuksen johtoryhmää kaupungin poikkeusolojen johtoryhmässä*. Erityistoimivallan käyttämisen lakkaamisesta päättää kaupunginhallitus.

Kaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä viranhaltija tekee normaaliolojen häiriötilanteiden ja poikkeusolojen aikaiseen toimivaltaansa kuuluvat päätökset *kuultuaan johtokeskuksen johtoryhmää tai sen asiantuntijoita*. ~~kaupungin poikkeusolojen johtoryhmässä johtoryhmän jäsenen tai kokoukseen osallistuvan asiantuntijan esittelystä.~~

51 § Kokouskutsun määräajasta poikkeaminen

Toimielinten kokouskutsun lähettämisen määräajasta voidaan poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa poiketa päätöksenteon nopeuttamiseksi.

7 luku

Toimivalta henkilöstöasioissa

46 § Määräysten soveltaminen

Mikäli toimivallasta henkilöstöasioissa ei ole säädetty laissa eikä määrätty hallintosäännössä, toimivalta on kaupunginhallituksella.

Tämän hallintosäännön määräyksiä noudatetaan, ellei kunnallisesta viranhaltijasta annetussa laissa, työsopimuslaissa, muussa laissa tai muussa johto- tai toimintasäännössä muuta määrätä.

Viranhaltijan toimivalta määrätään tässä hallintosäännössä hänen hallinnollisen asemansa perusteella.

Viranhaltijoiden ja henkilöstön hallinnollinen asema on seuraava:

- Kaupunginjohtaja
  - Apulaiskaupunginjohtaja
  - Asiakkuusjohtaja
-

- Palvelupäällikkö
- Lähiesihenkilö
- Henkilöstö

Johtajien ja esihenkilöiden tehtävistä määrätään tämän hallintosäännön 3 luvussa. Elinvoima- ja konsernipalvelujen vastuualuejohtajien hallinnollinen asema on asiakkuusjohtaja.

Tässä hallintosäännössä tarkoitetaan henkilöstöasioista vastaavalla toimintasäännössä määrättyä viranhaltijaa, jonka virkavastuulle kuuluvat yleiset henkilöstö- ja palvelussuhdeasiat sekä työnantajatehtävät.

Toimintasäännöillä määrätään henkilöstöasioista vastaavat viranhaltijat.
Henkilöstöasioista vastaavana toimii henkilöstöjohtajan määräämä viranhaltija.

47 § Virka- ja työsuhteet

Kuopion kaupungin palveluksessa oleva henkilöstö on virka- tai työsuhteessa. Virat perustetaan viranomaistehtäviä varten. Muut tehtävät hoidetaan työsuhteisina tehtävinä.

~~Kaupunginhallitus päättää viran perustamisesta ja perustamisen yhteydessä viran palkkauksesta.~~

Valtuusto päättää kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohtajien virkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta. Konsernijaosto päättää muiden virkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta. Virkaa perustettaessa määritellään kelpoisuusvaatimus ja palkkaus.

Ellei viran kelpoisuusehdoista ole säädetty laissa, asetuksessa tai määrätty toisin tässä hallintosäännössä tai viran perustamisen yhteydessä, niistä päättää palvelukseen ottava viranomainen ennen viran täyttötoimiin ryhtymistä. Kaupunginhallitus päättää kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohtajien viran kelpoisuusehdoista ~~vaatimuksista~~.

~~Kaupunginhallitus päättää viran lakkauttamisesta.~~

Kaupunginhallitus päättää virkanimikkeen muuttamisesta ja muista virkaan liittyvistä muutoksista niiden virkojen osalta, joihin ottaa kaupunginvaltuusto. Palvelukseen ottava viranomainen päättää muiden virkojen virkanimikkeiden muuttamisesta.

Konsernijaosto päättää virkasuhteen muuttamisesta työsuhteeksi.

Henkilöstöasioista vastaava päättää työopimussuhteisen henkilöstön nimikemuutoksista.

Päätösvaltaa virka- tai työopimussuhteisen henkilöstön palvelukseen ottamisessa voi käyttää vain toimielin tai viranhaltija, jolle tämä toimivalta on delegoitu hallinto- tai toimintasäännöllä.

Palvelukseen ottava viranomainen päättää määräaikaiseen virkasuhteeseen otettavan viranhaltijan erityisistä kelpoisuusvaatimuksista poikkeamisesta yksittäistapauksessa.

Palvelukseen ottava viranomainen vahvistaa ehdollisesti suoritettun virkavaalin tai valinnan. Mikäli virkavaalin tai valinnan on suorittanut monijäseninen toimielin, se voi päätöksellään siirtää vahvistamisen alaiselleen viranhaltijalle. Kaupunginvaltuuston valitsemien viranhaltijoiden osalta kaupunginhallitus vahvistaa ehdollisesti suoritettun virkavaalin tai valinnan. *Ehdollisen valintapäätöksen raukeamisen toteaa päätöksellään palvelussuhteeseen ottamisesta päättänyt viranomainen.*

Vakinainen työsuhteinen henkilö voidaan ottaa ilman hakumenettelyä siihen perustettavaan vakinaiseen tai määräaikaiseen virkaan, johon hänen työhönsä kuuluvat tehtävät pääosin siirretään tehtävän uudelleenjärjestelyn yhteydessä ja hän täyttää viran kelpoisuusehdot.

Viran tai virkasuhteen julistaa haettavaksi virkasuhteeseen ottamisesta päättävä viranomainen. Viran tai virkasuhteen, johon valtuusto valitsee viranhaltijan, julistaa kuitenkin haettavaksi kaupunginhallitus. Kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 4 §:n 3 momentissa säädetyn lisäksi henkilö voidaan ottaa virkasuhteeseen ilman hakumenettelyä, kun henkilö on tarkoituksenmukaista ottaa virkaan hänen palvelussuhdettaan koskevien uudelleenjärjestelyjen vuoksi.

48 § Palvelussuhteeseen ottaminen

Vakituiseen ja määräaikaiseen palvelussuhteeseen ottaminen edellyttää täyttölupaa, ellei toisin ole määrätty. Täyttölupamenettelystä ja sen piiriin kuuluvista viroista ja tehtävistä päättää kaupunginjohtaja.

Kaupunginjohtaja myöntää täyttöluvan palvelussuhteeseen ottamiseen lukuun ottamatta palvelualueita *toimialoja*.

Apulaiskaupunginjohtaja myöntää täyttöluvan palvelussuhteeseen ottamiseen palvelualueellaan *toimialallaan*.

Palvelukseen ottavat viranomaiset ovat

- kaupunginvaltuusto, joka ottaa palvelukseen kaupunginjohtajan, apulaiskaupunginjohtajat ja tarkastuspäällikön
- kaupunginhallitus, joka ottaa palvelukseen kaupunkisuunnittelujohtajan, elinvoima- ja konsernipalvelujen palvelualueen *toimialan* asiakkuusjohtajat, ympäristöjohtajan ja rakennustarkastajan
- lautakunta, joka ottaa palvelukseen toimialansa asiakkuusjohtajat ja muun toimialansa henkilöstön

Määräaikaiseen palvelussuhteeseen ottamisesta määrätään kunkin toimialan toimielimen hyväksymällä toimintasäännöllä.

Virkasuhteeseen ottava viranomainen päättää koeajan määrittämisestä ja työsuhteeseen ottava viranomainen sopii koeajasta.

49 § Yleistoisimivalta

Työnantajan puhevaltaa käyttävinä edustajina toimivat kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtaja tai kaupungin henkilöstöjohtaja.

Työnantajan työjohtovaltaa käyttää työnantajan asemassa oleva lähiesihenkilö häneen välittömässä alaisuudessa olevaan henkilöstöön, ellei tässä johtosäännössä tai muussa johto- tai toimintasäännössä ole poikkeavasti määrätty.

Jokainen esihenkilö toimii työnantajan edustajana ja vastaa osaltaan työnantajavelvoitteiden ja kaupungin henkilöstöpolitiikan toteuttamisesta.

50 § Virkojen ja tehtävien palkkaus

Palvelukseen ottava viranomainen päättää tehtäväkohtaisesta palkasta ja työaikamuodosta ottaen huomioon

- ao. virka- ja työehtosopimuksen palkan määrittelyä koskevat määräykset
- viran tai tehtävän nimike
- virka- ja työehtosopimuksen mukainen palkkahinnoittelukohta
- työn vaativuuden arvioinnin mukainen vaativuustaso.

Kaupunginhallitus päättää kaupunginvaltuuston ottamien viranhaltijoiden palkasta.

Palvelukseen ottava viranomainen päättää työvoiman saatavuuden ja työvoiman säilyttämisen vuoksi maksettavasta pääsääntöisesti määräaikaisesta rekrytointilisästä tai erillisestä (TS) pyydettyään asiasta henkilöstöasioista vastaavan lausunnon. Lisä on sidottu siihen tehtävään, johon se on myönnetty.

Henkilöstöasioista vastaava päättää työvoiman säilyttämisen vuoksi pääsääntöisesti määräaikaisesta maksettavasta rekrytointilisästä tai erillisestä (TS). Lisä on sidottu siihen tehtävään, johon se on myönnetty.

Palvelukseen ottava viranomainen päättää tehtäväkohtaisen palkan alentamisesta puuttuvan kelpoisuuden vuoksi.

51 § Tehtäväkohtaisen palkan pysyvä tarkistaminen sopimusaloittain

Kaupunginhallitus päättää kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohtajan palkasta.

Kaupunginjohtaja päättää virka- ja työsuhteen henkilöstön harkinnanvaraisista palkantarkistuksista kaupungin henkilöstöjohtajan esittelystä.

Kaupunginjohtaja päättää asiakkuusjohtajien tasokorotuksista sekä virka- ja työsuhteen henkilöstön merkittävistä harkinnanvaraisista palkantarkistuksista kaupungin henkilöstöjohtajan esittelystä. Muista virka- ja työsuhteen henkilöstön harkinnanvaraisista palkantarkistuksista päättää henkilöstöasioista vastaava.

Tehtävien vaativuuden arvioinnin perusteet vahvistaa henkilöstöasioista vastaava.

Henkilöstöasioista vastaava vahvistaa viran tai tehtävän vaatavuustason ja siitä aiheutuvan tehtäväkohtaisen palkan pysyvän tarkistuksen, kun viran tai tehtävän vaatavuus muuttuu olennaisesti ja pysyvästi eikä palkka vastaa muuttuneita tehtäviä.

Vaatavuustasolle vahvistetun tehtäväkohtaisen palkan tarkistaminen (tasokorotus) ja palkkauksellisten epäkohtien korjaaminen sovitaan tai vahvistetaan järjestelyerien osalta henkilöstöjohtajan toimivaltaan kuuluvassa paikallisneuvottelussa.

52 § Tehtäväkohtaisen palkan määräaikainen tarkistaminen

Henkilöstöasioista vastaava päättää tehtäväkohtaisen tai kokonaispalkan määräaikaisesta tarkastamisesta enintään kymmenellä prosentilla (= lisävastuupalkkio ja OVTES:n työn vaatavuuden arviointiin liittyvä lisä), kun tehtävän vaatavuus olennaisesti muuttuu, eikä palkka vastaa muuttuneita tehtäviä.

Henkilöstöasioista vastaava päättää tehtäväkohtaisen palkan määräaikaisesta tarkistamisesta TS:n alaisen henkilöstön osalta työn vaatavuuden arviointijärjestelmän mukaisesti, kun tehtävän vaatavuus olennaisesti muuttuu, eikä palkka vastaa muuttuneita tehtäviä.

53 § Työkokemuslisät ja muut vastaavat lisät

Henkilöstöasioista vastaava päättää työkokemuslisän, ammattialalisän ja vuosisidonnaisen lisän. tai muun vastaavan lisän maksamisesta sekä kaikista OVTES:n vastaavista lisistä.

54 § Kannustava palkkaus

Kaupunginhallitus *Konsernijaosto* päättää kannustavan palkkauksen yleisistä periaatteista ja tavoitteista.

Henkilöstöjohtaja myöntää luvan tulospalkkauksen käyttöönottamiseen.

Kaupunginhallitus päättää kaupunginjohtajan, apulaiskaupunginjohtajien sekä asiakkuusjohtajien palkitsemisjärjestelmästä. Kaupunginjohtaja päättää järjestelmän mukaisten palkkioiden maksamisesta muilta osin, mutta kaupunginjohtajan osalta niistä päättää kaupunginhallituksen puheenjohtaja.

Asiakkuusjohtaja päättää henkilökohtaisen lisän maksamisesta lähiesihenkilön tekemän esityksen perusteella talousarvioon tätä tarkoitusta varten varatusta määrärahasta tai virka- ja työehtosopimusten palkkausmääräysten toteuttamiseksi.

Asiakkuusjohtaja päättää henkilökohtaisen lisän maksamisesta lähiesihenkilön tekemän esityksen perusteella talousarvioon tätä tarkoitusta varten varatusta määrärahasta tai saavutetusta euromääräisestä säästöstä.

Ylempi esihenkilö päättää lähiesihenkilön esityksestä hyvästä työsuorituksesta maksettavasta kertapalkkiosta.

---

55 § Virkavapaan ja työloman myöntäminen, keskeyttäminen, peruuttaminen, virkamatkamääräyksen antaminen ja koulutukseen osallistuminen

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja päättää kaupunginjohtajan vuosilomista, alle kuukauden kestävien virkavapaiden myöntämisestä ja niiden palkallisuudesta, virkamatkoista, koulutukseen osallistumisesta, edustus- ja matkakuluista.

Kaupunginhallitus päättää kaupunginjohtajan ~~muiden~~ *harkinnanvaraisten* virkavapaiden myöntämisestä ja niiden palkallisuudesta, keskeyttämisestä, peruuttamisesta, tarvittavasta sijaisesta sekä muista sijaisuusjärjestelyistä.

Kaupunginjohtaja päättää apulaiskaupunginjohtajien virkamatkoista, koulutukseen osallistumisesta, edustus- ja matkakuluista.

Kaupunginjohtaja päättää elinvoima- ja konsernipalvelujen palvelualueen *toimialan* asiakkuus- johtajien virkavapaan myöntämisestä, sen palkallisuudesta, keskeyttämisestä, peruuttamisesta, tarvittavista sijaisista ja muista sijaisuusjärjestelyistä, virkamatkamääräyksistä, edustus- ja matkakuluista ja koulutukseen osallistumisesta.

Lähiesihenkilö päättää henkilöstönsä virkavapaan tai työloman myöntämisestä, sen palkallisuudesta, keskeyttämisestä, peruuttamisesta, tarvittavista sijaisista ja muista sijaisuusjärjestelyistä, virkamatkamääräyksistä, edustus- ja matkakuluista ja koulutukseen osallistumisesta.

Kaupunginhallitus päättää kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohtajien oma-aloitteiseen ja työtehtäviin vain välillisesti liittyvään koulutukseen osallistumisen palkka- ja muista eduista.

Kaupunginhallitus tai lautakunta päättää alaisensa asiakkuusjohtajan oma-aloitteiseen ja työtehtäviin vain välillisesti liittyvään koulutukseen osallistumisen palkka- ja muista eduista.

Asiakkuusjohtaja päättää muiden viranhaltijoiden ja työntekijöiden oma-aloitteiseen ja työtehtäviin vain välillisesti liittyvään koulutukseen osallistumisen palkka- ja muista eduista.

56 § Palvelussuhteen irtisanominen, purkaminen, varoituksen antaminen ja lomauttaminen

Palvelukseen ottava viranomainen irtisanoo tai purkaa palvelussuhteen ja antaa työsopimuslaissa ja kunnallisesta viranhaltijasta annetussa laissa tarkoitetun varoituksen.

Kaupunginhallitus irtisanoo tai purkaa palvelussuhteen ja antaa em. varoituksen tapauksissa, joissa palvelukseen ottava viranomainen on kaupunginvaltuusto lukuun ottamatta kaupunginjohtajaa, jonka palvelussuhteen irtisanoo kaupunginvaltuusto.

Kaupunginhallitus päättää henkilöstön lomauttamisesta talouden ja toiminnan sopeuttamistoimenpiteenä sekä lomautuksen yleisistä periaatteista.

Asiakkuusjohtaja päättää henkilöstön lomauttamisesta toimenpiteenä tuotannollisilla ja taloudellisilla perusteilla yksittäistapauksissa työsopimuslain ja kunnallisesta viranhaltijasta

~~annetun lain edellytysten täytyessä. Viranhaltijan ja työntekijän lomauttamisesta päättää asiakkuusjohtaja.~~

Lähiesihenkilö panee täytäntöön henkilöstön lomauttamisen. Henkilöstöasioista vastaava päättää palkan takaisin perinnästä.

57 § Virantoimituksesta pidättäminen

Kaupunginvaltuusto päättää kaupunginjohtajan virantoimituksesta pidättämisestä.

Kaupunginhallitus päättää apulaiskaupunginjohtajan ja muiden kaupunginvaltuuston ottamien viranhaltijoiden virantoimituksesta pidättämisestä.

Asianomainen toimielin päättää muiden kuin edellä mainittujen viranhaltijoiden virantoimituksesta pidättämisestä.

58 § Väliaikainen virantoimituksesta pidättäminen

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja päättää kaupunginjohtajan väliaikaisesta virantoimituksesta pidättämisestä.

Kaupunginjohtaja päättää apulaiskaupunginjohtajan väliaikaisesta virantoimituksesta pidättämisestä.

Apulaiskaupunginjohtaja päättää osaltaan muiden kuin edellä mainittujen viranhaltijoiden väliaikaisesta virantoimituksesta pidättämisestä.

Päätös viranhaltijan väliaikaisesta virantoimituksesta pidättämisestä on saatettava välittömästi edellisessä pykälässä mainitun ylemmän viranomaisen vahvistettavaksi.

59 § Virkasuhteen muuttaminen osa-aikaiseksi, virantoimitusvelvollisuuden muuttaminen, viranhaltijan siirtäminen toiseen virka- tai työsuhteeseen

Kaupunginhallitus päättää kaupunginjohtajan, apulaiskaupunginjohtajan ja muiden kaupunginvaltuuston ottamien viranhaltijoiden virkasuhteen muuttamisesta osa- aikaiseksi, virantoimitusvelvollisuuden muuttamisesta ja siirtämisestä toiseen virka- tai työsuhteeseen.

Palvelukseen ottava viranomainen päättää muiden kuin edellä mainittujen viranhaltijoiden virkasuhteen muuttamisesta osa-aikaiseksi, virantoimitusvelvollisuuden muuttamisesta ja viranhaltijan siirtämisestä toiseen virka- tai työsuhteeseen.

60 § Viranhaltijan sivutoimilupa ja sivutoimi-ilmoitus

Kaupunginhallitus päättää kaupunginjohtajan, apulaiskaupunginjohtajan ja muiden kaupunginvaltuuston ottamien viranhaltijoiden sivutoimiluvasta sekä sivutoimi-ilmoituksen aiheuttamista toimenpiteistä. *sivutoimiluvan myöntämisestä, peruuttamisesta sekä sivutoimen vastaanottamisen ja pitämisen kieltämisestä.*

Palvelukseen ottava viranomainen päättää muiden viranhaltijoiden sivutoimiluvasta sekä sivutoimi-ilmoituksen aiheuttamista toimenpiteistä. *sivutoimiluvan myöntämisestä, peruuttamisesta sekä sivutoimen vastaanottamisen ja pitämisen kieltämisestä.*

61 § Työaikakorvausten suorittamista koskevat rajoitukset

Kaupunginhallitus päättää KVTES III luvun 21 §:ssä mainittujen työaikakorvausten maksamisesta kaupunginjohtajalle ja apulaiskaupunginjohtajille.

Kaupunginjohtaja päättää esittelystä työaikakorvausten maksamisesta KVTES III luvun 21 §:ssä mainituille viranhaltijoille ja työntekijöille.

62 § Muut määräykset

Henkilöstöasioista vastaava vahvistaa käytettävät yleiset työaikamuodot, joita toiminta-alueella noudatetaan.

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja päättää terveydentilaa koskevien tietojen pyytämisestä kaupunginjohtajalta sekä kaupunginjohtajan määräämisestä terveydentilaa koskeviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin.

Lähiesihenkilö päättää terveydentilaa koskevien tietojen pyytämisestä alaiseltaan viranhaltijalta sekä viranhaltijan määräämisestä terveydentilaa koskeviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin.

Henkilöstöasioista vastaava päättää, kuka tai ketkä toiminta-alueen henkilökuntaan kuuluvat saavat käsitellä henkilöstön terveydentilaa koskevia tietoja ja huumausainetestiä koskevaa todistusta.

Henkilöstöasioista vastaava päättää kaupungin omien ansiomerkkien myöntämisestä.

Kaupunginhallitus *Konsernijaosto* päättää kokouksiin osallistumisesta maksettavasta kertapalkkiosta.

63 § Tytär yhteisöjä koskevat henkilöstöpoliittiset periaatteet

Tytär yhteisöjä koskevat henkilöstöpoliittiset periaatteet annetaan Kuopion kaupungin konserniohjeissa.

8 luku

Tiedonhallinta ja asiakirjahallinto

64 § Tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnon järjestäminen

Kuopion kaupunki on tiedonhallintalaissa tarkoitettu tiedonhallintayksikkö, jonka tehtävänä on järjestää tiedonhallinta lain vaatimusten mukaisesti. Tiedonhallintayksikön johtona toimii kaupunginhallitus.

Asiakirjahallinto ohjaa, valvoo ja kehittää asiakirjojen tuottamista, käsittelyä, säilyttämistä, hävittämistä ja arkistointia sekä pitää hakumenetelmien avulla asiakirjatiedot helposti saatavilla.

65 § Kaupunginhallituksen tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnon tehtävät

Kaupunginhallitus vastaa siitä, että tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnon ohjeistus, käytännöt, vastuut ja valvonta on määritelty kunnan eri tehtävissä sekä

- 1 määrää kunnan asiakirjahallintoa, arkistointia ja arkistonmuodostusta johtavan viranhaltijan,
- 2 antaa tarkemmat määräykset tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnon hoitamisesta ja asiakirjahallinnon johtavan viranhaltijan, palvelualueen *toimialan* sekä palvelualueiden *toimialojen* asiakirjahallinnosta vastaavien henkilöiden tehtävistä
- 3 päättää tiedonohjaussuunnitelman (TOS, AMS) yleisistä periaatteista (sisältö, laadinnan vastuut, vahvistaminen käyttöön, valvonta ja seuranta) sekä
- 4 nimeää kunnan arkistonmuodostajat ja rekisterinpitäjät, mikäli hallintosäännössä ei ole määrätty rekisterinpitäjää.

Konsernijaosto

- 5 päättää tiedonohjaussuunnitelman (TOS, AMS) yleisistä periaatteista (sisältö, laadinnan vastuut, vahvistaminen käyttöön, valvonta ja seuranta) sekä
- 6 nimeää kunnan arkistonmuodostajat ja rekisterinpitäjät, mikäli hallintosäännössä ei ole määrätty rekisterinpitäjää.

66 § Lautakunnan tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnon tehtävät

Lautakunta huolehtii oman palvelualueensa *toimialansa* tietoineistojen ja asiakirjatietojen käsittelynsuunnittelusta ja toteuttamisesta annettujen määräysten ja ohjeiden mukaisesti. Palvelualueen *Toimialan* sisällä vastuu tietoineistosta ja asiakirjatiedoista määräytyy tehtävävastuiden mukaan. Lautakunta nimeää palvelualueella *toimialalla* tiedonhallinnan vastuhenkilöt.

II OSA

Talous ja valvonta

9 luku

Taloudenhoito

67 § Talousarvio ja taloussuunnitelma

Kaupunginhallitus hyväksyy suunnittelukehyykset ja talousarvion valmistelun periaatteet.

Valtuusto hyväksyy talousarviossa sitovat tehtäväkohtaiset toiminnan ja talouden tavoitteet, henkilöstö- ja investointiohjelmat sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä

kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa talousarvioon brutto- tai nettomääräisenä.

68 § Talousarvion täytäntöönpano

Kaupunginhallitus tai lautakunta hyväksyy talousarvioon perustuvat käyttösuunnitelmat. Nämä toimitukset voivat siirtää käyttösuunnitelman hyväksymiseen liittyvää toimivaltaa edelleen alaisilleen viranhaltijoille.

Valtuusto voi talousarvion yhteydessä hyväksyä erilliset talousarvion täytäntöönpano-ohjeet.

Kaupunginhallitus tai lautakunta seuraa tulosalueen ja tulosyksiköiden talousarvion sekä tulos- ja palvelutavoitteiden toteutumista.

Toiminnan ja talouden toteutumisesta raportoidaan toimielimille säännöllisesti erikseen kaupunginhallituksen päättämällä tavalla. Kaupunginvaltuustolle raportoidaan talousarvion toteutumisesta lakisääteisen tilinpäätöksen lisäksi vähintään kahdella kalenterivuoden aikana laadittavalla osavuosisikatsauksella.

69 § Talousarvion muutokset

Talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä valtuustolle talousarviovuoden aikana. Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan käsitellä vain poikkeustapauksissa. Tilinpäätöksen allekirjoittamisen jälkeen talousarvion muutosehdotusta ei voida valtuustolle tehdä.

Määrärahan muutosesityksessä on selvitettävä myös muutoksen vaikutus toiminnallisiin tavoitteisiin ja tuloarvioihin. Vastaavasti toiminnallisia tavoitteita tai tuloarvioita koskevassa muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutus määrärahoihin.

Valtuusto päättää määrärahojen ja tavoitteiden muutoksista, kun organisaatiota muutetaan talousarviovuoden aikana.

70 § Poistosuunnitelman hyväksyminen

Suunnitelmapoistojen perusteet hyväksyy valtuusto.

Valtuuston hyväksymien suunnitelmanpoistojen perusteiden pohjalta kaupunginhallitus hyväksyy hyödykeryhmäkohtaiset poistosuunnitelmat.

Kaupunginhallitus vahvistaa poistolaskennan pohjaksi pienhankintarajan.

71 § Avustukset ja takaukset

Toimielinten on vuosittain vaadittava toimintakertomus ja tilinpäätös sellaisilta yhteisöiltä, joita kaupunki on avustanut tai joiden sitoumuksia kaupunki on taannut yli 10.000 eurolla.

---

72 § Rahatoimen hoitaminen

Kaupungin rahatoimen tehtäviä ovat maksuvalmiuden ylläpitäminen, maksuliikenteen hoito, lainarahoitus ja rahavarojen sijoittaminen. Valtuusto päättää kaupungin kokonaisvarallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista.

Valtuusto päättää lainan ottamisen ja lainan antamisen periaatteista. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuusto päättää antolainojen ja vieraan pääoman muutoksista.

Kaupunginhallitus päättää lainan ottamisesta ja lainan antamisesta noudattaen valtuuston hyväksymiä periaatteita. Kaupunginhallitus voi siirtää lainan ottamiseen ja antamiseen liittyvää toimivaltaansa alaiselleen viranomaiselle.

Muutoin kaupungin rahatoimesta vastaa kaupunginhallitus.

73 § Maksuista päättäminen

Valtuusto päättää kunnan palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista.

Maksujen yksityiskohtaisista perusteista ja maksuista päättää hallintosäännössä mainittu viranomainen.

74 § Asiakirjojen antamisesta perittävät maksut

Pöytäkirjanotteesta, kopiosta tai muusta tulosteesta peritään sivukohtainen maksu.

Jos tiedon esille hakeminen vaatii erityistoimenpiteitä, tiedonhausta peritään kiinteä perusmaksu, joka porrastetaan haun vaativuuden mukaan. Kopiosta ja tulosteesta peritään tällöin kiinteän perusmaksun lisäksi sivukohtainen maksu.

Kaupunginhallitus *Konsernijaosto* päättää tarkemmin asiakirjojen antamisesta perittävien maksujen perusteista ja euromääristä.

10 luku

Ulkoinen valvonta

75 § Ulkoinen valvonta ja sisäinen valvonta

Kaupungin hallinnon ja talouden valvonta järjestetään siten, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän.

Ulkoinen valvonta järjestetään toimivasta johdosta riippumattomaksi. Ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja.

Sisäinen valvonta on osa johtamista. Kaupunginhallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä.

---

76 § Tarkastuslautakunnan kokoukset

Tilintarkastajalla on läsnäolo- ja puheoikeus lautakunnan kokouksissa. Tilintarkastajalla ja lautakunnan määräämillä luottamushenkilöillä ja viranhaltijoilla on läsnäolovelvollisuus lautakunnan kokouksessa lautakunnan niin päättäessä.

Kaupunginhallitus ei voi määrätä edustajaansa tarkastuslautakunnan kokoukseen.

77 § Tarkastuslautakunnan tehtävät ja raportointi

Sen lisäksi, mitä kuntalain 121 §:ssä säädetään, tarkastuslautakunta

- 1 seuraa tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seuraa tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tekee tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi
- 2 huolehtii, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa
- 3 tekee aloitteita ja esityksiä tarkastuslautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla
- 4 tekee esityksen tarkastuslautakunnan talousarvioksi
- 5 hyväksyy tarkastustoimiston määrärahojen käyttösuunnitelman
- 6 hyväksyy tarkastuspäällikön viran kelpoisuusvaatimukset
- 7 päättää sopimusten tekemisestä
- 8 päättää työnantajan päätösvaltaan kuuluvista tarkastustoimiston henkilöstöä koskevista asioista, ellei päätösvalta kuulu muulle viranomaiselle
- 9 ratkaisee muutkin toimialaansa koskevat asiat, ellei ole muuta viranomaista, jolle päätösvalta kuuluu.

78 § Sidonnaisuusilmoitukseen liittyvät tehtävät

Tarkastuslautakunta valvoo kuntalain 84 §:ssä tarkoitetun sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja huolehtii sidonnaisuusrekisterin julkisten tietojen julkaisemisesta kunnan verkkosivuilla.

Tarkastuslautakunta on sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjä.

Tarkastuslautakunnan on saatettava sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi vuosittain.

79 § Tilintarkastusyhteisön valinta

Valtuusto valitsee tilintarkastusyhteisön kuntalain 122 §:n mukaisesti tarkastuslautakunnan esityksen pohjalta. Tilintarkastusyhteisö valitaan enintään kuuden tilikauden hallinnon ja talouden tarkastamista varten.

Kaupungin tytäryhteisön tilintarkastajaksi on valittava kaupungin tilintarkastusyhteisö, jollei siitä poikkeamiseen ole perusteltua tarkastuksen järjestämiseen liittyvää syytä.

---

80 § Tilintarkastajan tehtävät

Tilintarkastajan tehtävistä säädetään kuntalain 123 §:ssä.

81 § Tarkastuslautakunnan antamat tehtävät

Tilintarkastaja voi ottaa tarkastuslautakunnalta toimeksiantoja lautakunnan käsiteltävien asioiden valmisteluun ja täytäntöönpanoon liittyvien tehtävien suorittamisesta, mikäli ne eivät ole ristiriidassa julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan kanssa.

82 § Tilintarkastuskertomus ja muu raportointi

Tilintarkastuskertomuksesta säädetään kuntalain 125 §:ssä.

Tilintarkastaja ilmoittaa havaitsemistaan olennaisista epäkohdista viipymättä kaupunginhallitukselle annettavassa tilintarkastuspöytäkirjassa. Tilintarkastuspöytäkirja annetaan tiedoksi tarkastuslautakunnalle.

Tilintarkastaja raportoi tarkastussuunnitelman toteutumisesta ja tarkastushavainnoistaan tarkastuslautakunnan määräämällä tavalla.

83 § Tarkastustoimisto

Tarkastustoimiston tehtävänä on valmistella tarkastuslautakunnan käsiteltäväksi tulevat asiat ja toteuttaa hallinnon ja talouden tarkastusta sekä avustaa tilintarkastajaa.

Tarkastustoimistoa johtaa tarkastuspäällikkö, jonka kaupunginvaltuusto valitsee tarkastuslautakunnan esityksestä.

Tarkastustoimiston muun henkilökunnan valitsee tarkastuspäällikkö. Tarkastuspäällikön sijaisena toimii tarkastuslautakunnan määräämä viranhaltija.

11 luku

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

84 § Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet

Kaupunginvaltuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista hyväksyessään riskienhallintapolitiikka-asiakirjan.

85 § Kaupunginhallituksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät

Kaupunginhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, sekä

- 1 hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat
  - 2 valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti
-

- 3 antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä
- 4 vastaa riskienhallinnan järjestämisestä siten, että kaupungin toiminnan olennaiset riskit tunnistetaan ja kuvataan, riskin toteutumisen vaikutukset, toteutumisen todennäköisyys ja mahdollisuudet hallita riskiä arvioidaan.

86 § Lautakunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät

Lautakunta vastaa toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä raportoi kaupunginhallitukselle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

87 § Viranhaltijoiden ja esihenkilöiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät

Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat ja taseyksiköiden johtajat sekä asiakkuusjohtajat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta toimialallaan ja tulosalueellaan, ohjeistavat alaisiaan toimintayksiköitä sekä raportoivat kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Toimintayksiköiden esihenkilöt vastaavat yksikön riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä raportoivat kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä yhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta.

88 § Sisäisen tarkastuksen tehtävät

Sisäinen tarkastus on osa kaupunkikonsernin ohjaus- ja johtamisjärjestelmää, jota kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja käyttävät valvontatoimessaan.

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on

- tutkia ja analysoida toimialojen toimintaa suhteessa tavoitteisiin, lainsäädäntöön, päätöksiin ja annettuun ohjeistukseen
- tukea toimialoja tavoitteiden toteutumista uhkaavien riskien tunnistamisessa ja arvioida riskien hallintaa
- tarkastaa sisäisen valvonnan toimivuutta
- arvioida päätöksentekojärjestelmän toimivuutta ja toiminnan tuloksellisuutta
- raportoida havainnoistaan myös tarkastuslautakunnalle

Sisäistä tarkastusta toteutetaan kaupunginjohtajan hyväksymän tarkastussuunnitelman mukaisesti. Tarkastussuunnitelma ja sisäisen tarkastuksen työohjelma toimitetaan tarkastuslautakunnalle ja tilintarkastajille tiedoksi.

Sisäisellä tarkastuksella on oikeus saada tarkastustehtävänsä suorittamiseksi tarpeelliset tiedot ja asiakirjat.

**III OSA
Valtuusto****12 luku
Valtuuston toiminta****89 § Valtuuston toiminnan järjestelyt**

Valtuuston toimikauden ensimmäisen kokouksen kutsuu koolle kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja kokouksen avaa iältään vanhin läsnä oleva valtuutettu, joka johtaa puhetta, kunnes valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat on valittu.

Valtuustolla on kaksi varapuheenjohtajaa.

Valtuuston toiminnan sisäistä järjestelyä koskevien asioiden valmistelua johtaa valtuuston puheenjohtaja, jollei valtuusto toisin päättä.

Valtuuston kokousten pöytäkirjanpitäjänä toimii ja sen muistakin sihteerintehtävistä huolehtii hallintojohtaja ja/tai kaupunginlakimies, ellei valtuusto toisin päättä.

90 § Valtuustoryhmän muodostaminen ja valtuustoryhmän nimi

Valtuutetut voivat valtuustotyöskentelyä varten muodostaa valtuustoryhmiä.

Valtuustoryhmän muodostamisesta, nimestä ja puheenjohtajasta on annettava valtuustolle kirjallinen ilmoitus, joka on kaikkien ryhmään liittyvien valtuutettujen allekirjoitettava. Ilmoitus jätetään valtuuston puheenjohtajalle.

Valtuustoryhmänä pidetään myös yhtä valtuutettua, jos hän on tehnyt 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen.

Valtuusto hyväksyy valtuustoryhmien nimet. Nimi ei saa olla sopimaton.

Puolueen valtuustoryhmästä eronneiden valtuutettujen muodostaman uuden valtuustoryhmän nimestä ei saa aiheutua sekaantumisvaaraa puolueen valtuustoryhmän nimeen.

91 § Muutokset valtuustoryhmän kokoonpanossa

Valtuutetun on ilmoitettava kirjallisesti valtuuston puheenjohtajalle valtuustoryhmään liittymisestä ja siitä eroamisesta. Liittymisilmoitukseen on liitettävä asianomaisen ryhmän kirjallinen hyväksyminen.

Jos valtuutettu on erotettu valtuustoryhmästä, valtuustoryhmän on ilmoitettava tästä kirjallisesti valtuuston puheenjohtajalle.

92 § Istumajärjestys

Valtuutetut istuvat kokouksessa valtuustoryhmittäin puheenjohtajan osoituksen mukaisesti. Ryhmän sisäisen istumajärjestyksen määrää valtuustoryhmä.

13 luku

Valtuuston kokoukset

93 § Valtuuston varsinainen kokous ja sähköinen kokous

Valtuusto voi käsitellä asian varsinaisessa kokouksessaan, jossa kokouksen osallistujat ovat läsnä kokouspaikalla. Varsinaisessa kokouksessa voidaan käyttää sähköistä asiahallinta- tai äänestysjärjestelmää.

Vaihtoehtoisesti kokous voidaan pitää sähköisessä toimintaympäristössä, johon osallistutaan sähköisen yhteyden avulla (sähköinen kokous). Yleisölle on järjestettävä mahdollisuus seurata valtuuston sähköistä kokousta internetin kautta taikka kokouskutsussa mainitussa tilassa.

Valtuuston suljettuun sähköiseen kokoukseen voi osallistua vain sellaisesta paikasta, jossa salassa pidettävät tiedot ja kokouksessa käydyt keskustelut eivät ole ulkopuolisen kuultavissa tai nähtävissä.

Kaupunginhallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa siitä, että sähköisiin kokouksiin tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat ajantasaisia ja tietoturvallisia lakien edellyttämällä tavalla.

94 § Kokouskutsu

Kokouskutsun antaa valtuuston puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

Kokouskutsussa on mainittava, jos kyseessä on sähköinen kokous ja ilmoitettava verkko-osoite sekä tila, jossa yleisö voi seurata kokousta. Kokouskutsussa on mainittava, jos osa kokousasioista käsitellään suljetussa kokouksessa.

Kokouskutsu on lähetettävä vähintään 10 päivää ennen valtuuston kokousta kullekin valtuutetulle sekä niille, joilla on kokouksessa läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus. Samassa ajassa on kokouksesta tiedotettava kunnan verkkosivuilla.

Puheenjohtaja voi perustellusta syystä peruuttaa kokouksen.

95 § Esityslista

Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset valtuuston päätöksiä, on lähetettävä kokouskutsun yhteydessä, jolleivät erityiset syyt ole esteenä. Jos

---

esityslistalla, liitteissä tai oheismateriaalissa on salassa pidettäviä tietoja, asiakirjaan tehdään merkintä salassapidosta.

Lisäksi esityslista toimitetaan 1–4 varavaltuutetulle valtuustoryhmän koon mukaisessa suhteessa.

96 § Sähköinen kokouskutsu

Kokouskutsu, esityslista, liitteet ja oheismateriaali voidaan lähettää sähköisesti.

Tällöin kaupunginhallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa siitä, että tähän tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat käytettävissä.

97 § Esityslistan ja liitteiden julkaiseminen kaupungin verkkosivuilla

Esityslista julkaistaan kunnan verkkosivuilla. Ennen julkaisemista esityslistalta poistetaan salassa pidettävät tiedot sekä henkilötiedot, joihin ei liity tiedottamisintressiä.

Eryteisestä syystä verkossa julkaistavalta esityslistalta voidaan poistaa yksittäinen kokousasia.

Esityslistan liitteitä julkaistaan kunnan verkkosivuilla harkinnan mukaan, ottaen huomioon kunnan asukkaiden tiedonsaanti-intressit.

98 § Jatkokokous

Jos kaikkia kokouskutsussa mainittuja asioita ei saada kokouksessa käsiteltyä, käsittelemättä jääneet asiat voidaan siirtää jatkokokoukseen, johon ei tarvitse antaa eri kutsua. Kokouksesta poissa olleille lähetetään sähköinen viesti jatkokokouksen ajasta ja paikasta.

99 § Varavaltuutetun kutsuminen

Valtuutetun, joka on estynyt hoitamasta valtuutetun tointaan tai joka on esteellinen käsittelemään jotakin asiaa, on viipymättä ilmoitettava asiasta valtuuston puheenjohtajalle. Puheenjohtajalle tehtävä ilmoitus voidaan jättää myös hallintopalveluun.

Saatuun valtuutetulta tai muuten luotettavasti tiedon esteestä tai esteellisyydestä puheenjohtajan tai sihteerin on kutsuttava valtuutetun sijaan kuntalain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettu varavaltuutettu. Varavaltuutetut kutsutaan kokoukseen noudattaen heidän sijaantulojärjestystään.

100 § Läsnäolo kokouksessa

Kaupunginhallituksen puheenjohtajan, kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohtajien on oltava läsnä valtuuston kokouksessa. Heidän poissaolonsa ei estä asioiden käsittelyä. Kaupunginhallituksen jäsenillä on läsnäolo-oikeus.

Edellä mainitulla henkilöllä on oikeus ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksen tekemiseen, jollei hän ole samalla valtuutettu.

Nuorisovaltuuston puheenjohtajalla tai hänen estyneenä ollessa nuorisovaltuuston varapuheenjohtajalla on läsnäolo- ja puheoikeus valtuuston kokouksissa.

Nuorisovaltuuston edustajalla ei ole kuitenkaan läsnäolo-oikeutta valtuuston suljetussa kokouksessa.

Valtuusto päättää muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta.

101 § Kokouksen johtaminen ja tilapäinen puheenjohtaja

Puheenjohtajan tehtävänä on johtaa asioiden käsittelyä sekä pitää huolta järjestyksestä valtuuston kokouksessa. Puheenjohtaja saa varoituksen annettuaan määrätä poistettavaksi henkilön, joka käyttäytyy sopimattomasti. Jos syntyy epäjärjestys, puheenjohtajan on keskeytettävä tai lopetettava kokous.

Puheenjohtaja voi tarvittaessa valtuuston suostumuksella luovuttaa puheenjohtajan kokouksessa varapuheenjohtajalle ja osallistua sinä aikana kokoukseen jäsenenä.

Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtajat ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokoukselle tilapäinen puheenjohtaja.

102 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut todetaan äänestyskoneella tai nimenhuudolla, joka toimitetaan aakkosjärjestyksessä. Sihteeri toteaa esteen ilmoittaneet valtuutetut ja läsnä olevat varavaltuutetut. Tämän jälkeen puheenjohtaja toteaa, onko valtuusto laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Läsnä oleviksi katsotaan valtuutetut ja varavaltuutetut, jotka ovat saapuneet kokoukseen eivätkä ole ilmoittaneet siitä poistuvansa tai joita muuten ei ole todettu poissa oleviksi.

Kokouksesta poistumisesta on ilmoitettava puheenjohtajalle.

Puheenjohtaja voi toimittaa kokouksen kestäessä tai kokoustauon päätyttyä uuden nimenhuudon, jos se läsnä olevien toteamiseksi on tarpeen.

103 § Asioiden käsittelyjärjestys

Asiat esitellään valtuustolle esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei valtuusto toisin päättä.

Käsittelyn pohjaehdotuksena on kaupunginhallituksen ehdotus taikka, milloin tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta on valmistellut asian, niiden ehdotus.

Jos kaupunginhallitus, tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta on muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan ennen kuin valtuusto on tehnyt päätöksen asiasta,

pohjaehdotuksena on muutettu ehdotus. Jos ehdotus on peruutettu, asia on poistettava esityslistalta.

104 § Puheenvuorot

Kun asia on esitelty, siitä on varattava tilaisuus keskustella.

Puheenvuoro on pyydettävä äänestyskoneella, muulla selvästi havaittavalla tavalla tai toimittamalla puheenjohtajalle kirjallinen puheenvuoropyyntö.

Puheenvuorot annetaan pyydettyssä järjestyksessä. Tästä järjestyksestä poiketen puheenjohtaja voi antaa

- 1 asian käsittelyn alussa ryhmäpuheenvuoron kunkin valtuustoryhmän edustajalle ryhmien suuruudenmukaisessa järjestyksessä
- 2 puheenvuoron kaupunginhallituksen puheenjohtajalle, kaupunginjohtajalle, apulaiskaupunginjohtajille sekä tarkastuslautakunnan ja tilapäisen valiokunnan puheenjohtajalle, jos käsitellään asianomaisten toimielinten valmistelemia asioita sekä
- 3 repliikki- ja kannatuspuheenvuoron.

Asian käsittelyjärjestystä koskeva työjärjestyspuheenvuoro on annettava ennen muita.

105 § Puheenvuorojen käyttäminen

Puheenvuoron saaneen on puhuttava paikaltaan tai puhujakorokkeelta.

Puhujan on pysyttävä käsiteltävänä olevassa asiassa. Jos valtuutettu poikkeaa puheessaan asiasta, puheenjohtajan on kehotettava häntä palaamaan asiaan. Mikäli valtuutettu ei noudata kehotusta, puheenjohtaja voi kieltää häntä jatkamasta puhetta. Jos valtuutettu ilmeisen tarpeettomasti pitkittää puhettaan, puheenjohtaja voi asiasta huomautettuaan kieltää häntä jatkamasta puhettaan.

Kokouksen sujuvan kulun turvaamiseksi puheenjohtajalla on oikeus yksittäisessä asiassa rajoittaa valtuutettujen puheenvuorojen pituutta niin, että ryhmäpuheenvuoro saa kestää enintään 6 minuuttia ja muu puheenvuoro enintään 3 minuuttia sekä repliikki- ja kannatuspuheenvuoro enintään 30 sekuntia. Tarvittaessa puheenjohtaja voi määritellä puheenvuorojen pituuden toisin.

106 § Käsittelyn siirtämistä koskeva ehdotus

Jos keskustelun kuluessa tehdään kannatettu ehdotus asian pöydällepanosta, asian palauttamisesta uudelleen valmisteltavaksi tai jokin muu ehdotus, jonka hyväksyminen keskeyttäisi asian käsittelyn, seuraavien puhujien on puheenjohtajan kehotuksesta rajoitettava puheenvuoronsa koskemaan vain tätä ehdotusta ja siitä on tehtävä päätös ennen kuin keskustelua itse asiasta jatketaan. Jos ehdotus hyväksytään, puheenjohtaja keskeyttää asian käsittelyn. Jos ehdotus hylätään, asian käsittely jatkuu.

Asia, joka esitetään ensimmäisen kerran valtuustolle eikä esityslistaa ole toimitettu kokouskutsun yhteydessä, pannaan pöydälle seuraavaan kokoukseen, jos vähintään 15 valtuutettua sitä pyytää. Muussa tapauksessa asian pöydällepanosta päätetään äänten enemmistöllä.

107 § Ehdotukset

Keskustelun kuluessa tehty ehdotus on annettava kirjallisena, jos puheenjohtaja niin vaatii. Kun kaikki puheenvuorot on käytetty, puheenjohtaja julistaa keskustelun päättyneeksi. Tämän jälkeen hänen on esitettävä valtuuston hyväksyttäväksi selostus keskustelun kuluessa tehdyistä ehdotuksista. Ehdotusta, jota ei ole kannatettu tai joka on tehty vaihtoehtoisena taikka ehdotusta, joka menee käsiteltävän asian ulkopuolelle, ei oteta äänestettäväksi. Pohjaehdotus otetaan kuitenkin äänestettäväksi, vaikka sitä ei olisi kannatettu. Jollei ole muita äänestyskseen otettavia ehdotuksia kuin pohjaehdotus, puheenjohtajan on julistettava se valtuuston päätökseksi.

Kaupunginvaltuusto ei ota käsiteltäväkseen ponsiehdotuksia.

108 § Äänestystapa ja äänestysjärjestys

Äänestys on toimitettava avoimesti. Jos äänestys on toimitettu muulla tavalla kuin nimenhuudolla tai äänestyskoneella, äänestys on vaadittaessa tai puheenjohtajan katsoessa sen selvyuden vuoksi tarpeelliseksi toimitettava uudelleen nimenhuudolla tai äänestyskoneella.

Jos ehdotuksista on äänestettävä, puheenjohtaja esittää valtuuston hyväksyttäväksi äänestysjärjestyksen, jota laadittaessa on otettava huomioon, että

- 1 ensiksi asetetaan äänestettäväksi pohjaehdotuksesta kaksi eniten poikkeavaa ehdotusta. Niistä voittanut ehdotus asetetaan jäljellä olevista ehdotuksista eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta vastaan, ja näin jatketaan, kunnes saadaan lopullinen vastaehdotus pohjaehdotukselle. Kuitenkin jos äänestyskseen on otettava pohjaehdotuksen kokonaan hylkäämistä tarkoittava ehdotus, se on asetettava viimeisenä äänestettäväksi muista ehdotuksista voittanutta vastaan
- 2 jos asia koskee määrärahan myöntämistä, asetetaan ensin äänestettäväksi määrältään suurimman ehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen ja näin jatketaan ehdotuksen suuruuden mukaisessa järjestyksessä, kunnes jokin ehdotus hyväksytään, minkä jälkeen pienemmistä ehdotuksista ei enää äänestetä sekä
- 3 jos ehdotus on sellainen, että sen hyväksyminen tai hylkääminen on riippumaton muista ehdotuksista, on sen hyväksymisestä tai hylkäämisestä äänestettävä erikseen.

Puheenjohtaja toteaa äänestyksen tuloksena syntyvän päätöksen. Jos päätöksen tekemiseen vaaditaan lain mukaan määräänemmistön kannatus, puheenjohtajan on ilmoitettava siitä ennen äänestyksen toimittamista ja otettava se huomioon äänestyksen tuloksen todetessaan.

Päätöksentekoon osallistuneella, jos hän on tehnyt vastaehdotuksen tai äänestänyt päätöstä vastaan, on oikeus ilmoittaa lain mukaan päätöksestä eriävä mielipide. Ilmoitus on tehtävä

heti, kun päätös on tehty. Ennen pöytäkirjan tarkastamista esitetyt kirjalliset perustelut liitetään pöytäkirjaan.

109 § Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen

Valtuuston pöytäkirjaan sovelletaan, mitä pöytäkirjan laatimisesta määrätään 143 §:ssä.

Valtuusto valitsee jokaisessa kokouksessa kaksi valtuutettua tarkastamaan kokouksesta laaditun pöytäkirjan siltä osin kuin pöytäkirjaa ei tarkasteta kokouksessa.

14 luku

Vaalit

110 § Yleiset määräykset

Varajäsenet valitaan samassa vaalissa kuin varsinaiset jäsenet. Jos varajäsenet ovat henkilökohtaisia, varsinaisen ja henkilökohtaisen varajäsenen muodostamat ehdokasparit on hyväksyttävä ennen vaalia.

Enemmistövaali toimitetaan suljetuin lipuin, jos yksikin sitä vaatii. Suhteellinen vaali toimitetaan aina suljetuin lipuin. Suljetussa lippuäänestyksessä äänestäjän on taitettava äänestyslippu siten, ettei sen sisältö ole näkyvissä.

Äänestyslipussa ei saa olla asiattomia merkintöjä. Äänestysliput annetaan valtuuston puheenjohtajalle puheenjohtajan määräämässä järjestyksessä.

Äänestysliput sekä arvonnassa käytetyt liput on säilytettävä vaalipäätöksen lainvoimaisuuteen saakka. Jos vaali on toimitettu suljetuin lipuin, liput on säilytettävä suljetussa kuoressa.

111 § Enemmistövaali

Enemmistövaalissa äänen voi antaa kenelle tahansa vaalikelpoiselle ehdokkaalle tai ehdokasparille. Jos valittavia on enemmän kuin yksi, toimielimen jäsenellä on käytettävissään yhtä monta ääntä kuin on valittavia henkilöitä tai ehdokaspareja.

Yhdelle ehdokkaalle tai ehdokasparille voi antaa vain yhden äänen ja kaikkia ääniä ei ole pakko käyttää.

Kun enemmistövaali toimitetaan suljetuin lipuin, kokouksen pöytäkirjantarkastajat toimivat samalla ääntenlaskijoina ja avustavat muutenkin vaalitoimituksessa, jollei valtuusto toisin päättä.

112 § Valtuuston vaalilautakunta

Valtuusto valitsee toimikaudekseen suhteellisten vaalien toimittamista varten vaalilautakunnan. Lautakunnassa on kuusi jäsentä ja kullakin henkilökohtainen varajäsen.

Valtuusto valitsee jäseniksi valituista lautakunnan puheenjohtajan ja yhden varapuheenjohtajan.

Lautakunnan sihteerinä toimii valtuuston pöytäkirjanpitäjä, jollei valtuusto toisin päättä.

113 § Ehdokaslistojen jättäminen ja vaalitoimituksen nimenhuuto

Valtuusto määrää ajankohdan, milloin ehdokaslistat on viimeistään annettava valtuuston puheenjohtajalle sekä milloin vaalitoimituksen nimenhuuto aloitetaan.

114 § Ehdokaslistojen laatiminen

Ehdokaslistassa saa olla enintään niin monen ehdokkaan tai ehdokasparin nimi kuin vaalissa on valittavia jäseniä ja varajäseniä.

Ehdokaslistan otsikossa on mainittava, missä vaalissa sitä käytetään. Ehdokaslista on vähintään kahden valtuutetun allekirjoitettava. Ensimmäinen allekirjoittaja toimii listan asiamiehenä, antaa sen valtuuston puheenjohtajalle ja on oikeutettu tekemään siihen 115 §:ssä tarkoitetut oikaisut.

115 § Ehdokaslistojen tarkastus ja oikaiseminen

Kun ehdokaslistojen antamisen määräaika on päättynyt, valtuuston puheenjohtaja antaa ehdokaslistat vaalilautakunnalle, joka tarkastaa, ovatko ne asianmukaisesti laaditut. Jos listassa on virheellisyys, annetaan asiamiehelle tilaisuus sen korjaamiseen vaalilautakunnan asettamassa määräajassa.

Jos sama henkilö on asiamiehen toimittaman ehdokaslistan korjaamisen jälkeenkin ehdokkaana kahdella tai useammalla listalla, vaalilautakunnan on, mikäli mahdollista, tiedusteltava ehdokkaalta, mille listalle hänen nimensä jätetään.

116 § Ehdokaslistojen yhdistelmä

Ehdokaslistojen oikaisuja varten varatun määräajan päätyttyä vaalilautakunta laatii hyväksytyistä ehdokaslistoista yhdistelmän, johon jokaiselle ehdokaslistalle merkitään järjestysnumero.

Ehdokaslistojen yhdistelmä on pantava ennen vaalitoimituksen nimenhuudon alkamista valtuuston istuntohuoneeseen nähtäväksi ja valtuustolle julkiluettava.

117 § Suhteellisen vaalin toimittaminen

Kunkin valtuutetun on nimenhuudon määräämässä järjestyksessä annettava valtuuston puheenjohtajalle äänestyslippu, johon hän on merkinnyt äänestämänsä ehdokaslistan numeron.

---

118 § Suhteellisen vaalin tuloksen toteaminen ja äänestyslippujen säilyttäminen

Nimenhuudon päätyttyä valtuuston puheenjohtaja antaa äänestysliput vaalilautakunnalle, joka tutkii niiden pätevyyden sekä laskee ja toteaa vaalin tuloksen noudattaen soveltuvin osin, mitä kuntavaaleista säädetään.

Vaalilautakunta antaa vaalin tuloksesta kirjallisen ilmoituksen valtuuston puheenjohtajalle, joka ilmoittaa vaalin tuloksen valtuustolle.

15 luku

Valtuutetun aloite- ja kyselyoikeus

119 § Valtuutettujen aloitteet

Kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen on valtuustoryhmällä ja valtuutetulla oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kunnan toimintaa ja hallintoa koskevista asioista. Aloite annetaan puheenjohtajalle, joka ilmoittaa aloitteen vastaanotetuksi.

Aloitetta ei oteta heti käsiteltäväksi, vaan se lähetetään kaupunginhallituksen valmisteltavaksi. Valtuustoaloitteista johtuvat toimenpiteet päätetään siinä toimitelmässä, jolla on lain, hallinto- tai toimintasäännön perusteella toimivalta asiassa.

Kaupunginhallituksen tulee viedä valtuustoaloitetta koskeva asia viipymättä kaupunginvaltuustolle tiedoksi. Kaupunginvaltuusto voi palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi. Mikäli toimivalta asiassa kuuluu kaupunginvaltuustolle, asia viedään kaupunginvaltuuston päätettäväksi.

Kaupunginhallituksen on vuosittain helmikuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo valtuutettujen tekemistä ja kaupunginhallitukselle lähetetyistä aloitteista, joita valtuusto ei edellisen vuoden loppuun mennessä ole lopullisesti käsitellyt. Samalla on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin niiden johdosta on ryhdytty.

120 § Kaupunginhallitukselle osoitettava kysymys

Vähintään neljäsosa valtuutetuista voi tehdä kaupunginhallitukselle osoitetun kirjallisen kysymyksen kaupungin toimintaa ja hallintoa koskevasta asiasta.

Kaupunginhallituksen on vastattava kysymykseen viimeistään siinä valtuuston kokouksessa, joka ensiksi pidetään neljän viikon kuluttua kysymyksen tekemisestä.

Jos kysymystä käsiteltäessä tehdään kannatettu ehdotus tilapäisen valiokunnan asettamisesta tutkimaan kysymyksessä tarkoitettua asiaa, valtuuston on päätettävä tästä. Muuta päätöstä ei kysymyksen johdosta saa tehdä.

121 § Kyselytunti

Valtuutetulla on oikeus esittää kaupunginjohtajalle ja apulaiskaupunginjohtajille kyselytunnilla vastattavaksi lyhyitä enintään yhden minuutin pituisia, kulloinkin yhteen asiaan kohdistuvia kysymyksiä kaupungin hallinnon ja talouden hoitoa koskevista asioista.

Kysymyksen voi toimittaa etukäteen kirjallisessa muodossa hallintopalveluun. Kyselytunti järjestetään valtuuston puheenjohtajan päättämänä ajankohtana.

Kirjalliseen kysymykseen annettu vastaus käsitellään kyselytunnin alussa.

Kysymykset, joihin ei kyselytunnilla voida vastata, siirtyvät seuraavaan kyselytuntiin.

Saatuaan kaupunginjohtajalta tai apulaiskaupunginjohtajalta vastauksen kysymyksen esittäjällä on oikeus tehdä asiaan liittyvä lisäkysymys. Myös muilla valtuutetuilla on oikeus tehdä asiaan liittyviä lisäkysymyksiä.

Puheenjohtajana kyselytunnilla toimii valtuuston puheenjohtaja.

Valtuuston puheenjohtajan päätöksellä kyselytunnin asemasta voidaan järjestää ennalta sovitusta ajankohtaisesta aiheesta iltakoulu, tiedotustilaisuus tai seminaari. Keskustelun puheenjohtajana toimii valtuuston puheenjohtaja.

IV OSA

Päätöksenteko- ja hallintomenettely

16 luku

Kokousmenettely

122 § Määräysten soveltaminen

Tämän luvun määräyksiä noudatetaan valtuustoa lukuun ottamatta kunnan toimielinten kokouksissa sekä soveltuvin osin toimitus- ja katselmusmiesten kokouksissa.

Luvun määräyksiä noudatetaan toissijaisina hallintosäännön muihin lukuihin nähden, jollei erikseen ole toisin määrätty.

123 § Toimielimen päätöksentekotavat

Toimielin voi käsitellä asian varsinaisessa kokouksessaan, jossa kokouksen osallistujat ovat läsnä kokouspaikalla. Varsinaisessa kokouksessa voidaan käyttää sähköistä asiahallinta- tai äänestysjärjestelmää.

Vaihtoehtoisesti kokous voidaan pitää sähköisessä toimintaympäristössä, johon osallistutaan sähköisen yhteyden avulla (sähköinen kokous).

Toimielin voi myös tehdä päätöksiä suljetussa sähköisessä päätöksentekomenettelyssä ennen kokousta (sähköinen päätöksentekomenettely). Päätöksentekomenettelyä voidaan käyttää kaikkiin toimielimen päätösvaltaan kuuluviin asioihin.

124 § Kokousaika ja -paikka

Toimielin päättää kokoustensa ajan ja paikan.

Kokous pidetään myös, milloin puheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi tai enemmistö toimielimen jäsenistä tekee puheenjohtajalle esityksen kokouksen pitämisestä ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Tällöin puheenjohtaja määrää kokousajan.

Puheenjohtaja voi perustellusta syystä peruuttaa kokouksen.

125 § Kokouskutsu ja esityslista

Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

Kokouskutsussa on mainittava, mitä toimielimen päätöksentekotapaa noudatetaan kunkin asian kohdalla. Jos asia käsitellään sähköisessä päätöksentekomenettelyssä, tulee kutsussa ilmaista, mihin mennessä asia on käsiteltävä sähköisesti.

Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset toimielimen päätöksiksi, lähetetään kokouskutsun yhteydessä, jolleivät erityiset syyt ole esteenä. Jos esityslistalla, liitteissä tai oheismateriaalissa on salassa pidettäviä tietoja, asiakirjaan tehdään merkintä salassapidosta.

Kokouskutsu lähetetään jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus, toimielimen päättämällä tavalla.

Kokouskutsu ja esityslista päätösehdotuksineen toimitetaan vähintään kolme päivää ennen kokousta, ellei toimielin ole toisin päättänyt.

Kokouskutsu, esityslista, liitteet ja oheismateriaali voidaan lähettää sähköisesti.

126 § Esityslistan ja liitteiden julkaiseminen kaupungin verkkosivuilla

Esityslista julkaistaan kunnan verkkosivuilla. Ennen julkaisemista esityslistalta poistetaan salassa pidettävät tiedot sekä henkilötiedot, joihin ei liity tiedottamisintressiä.

Verkossa julkaistavalta esityslistalta voidaan poistaa yksittäisiä kokousasioita, joihin ei liity erityistä tiedottamisintressiä tai mikäli erityisestä syystä asian valmistelua ei julkisteta ennen päätöksentekoa. Esityslistan liitteitä julkaistaan verkossa harkinnan mukaan ottaen huomioon kunnan asukkaiden tiedonsaanti-intressit.

127 § Jatkokokous

Jos kaikkia kokouskutsussa mainittuja asioita ei saada kokouksessa käsiteltyä, käsittelemättä jääneet asiat voidaan siirtää jatkokokoukseen, johon ei tarvitse antaa eri kutsua. Kokouksesta poissa olleille lähetetään sähköinen viesti jatkokokouksen ajasta ja paikasta sekä jatkokokouksen päätöksentekotavasta.

Jatkokokouksen ajasta ja paikasta päättää puheenjohtaja. Jatkokokouksen päätöksentekomenettelyn ei tarvitse olla sama kuin alkuperäisellä kokouskutsulla on mainittu.

128 § Varajäsenen kutsuminen

Toimielimen jäsenen, joka on estynyt saapumasta kokoukseen, on kutsuttava varajäsen sijaansa. Milloin jäsen on esteellinen käsittelemään jotakin asiaa kokouksessa tai esteen vuoksi ei voi osallistua jonkin asian käsittelyyn, hän voi kutsua varajäsenen kokoukseen sitä asiaa käsittelemään. Myös puheenjohtaja, esittelijä tai toimielimen sihteeri voi toimittaa kutsun varajäsenelle.

129 § Läsnäolo kokouksessa

Kaupunginhallituksen kokouksissa on jäsenten lisäksi läsnäolo- ja puheoikeus valtuuston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajilla sekä kaupunginjohtajalla, apulaiskaupunginjohtajilla, hallintojohtajalla sekä muilla kaupunginhallituksen määräämillä henkilöillä.

Muiden toimielimien kokouksissa on jäsenten ja esittelijän lisäksi läsnäolo- ja puheoikeus kaupunginhallituksen puheenjohtajalla, kaupunginjohtajalla ja kaupunginhallituksen määräämillä edustajalla.

Toimielin päättää muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta.

Toimielimissä läsnäolo- ja puheoikeus voidaan antaa 15 vuotta täyttäneelle henkilölle, silloin kun toimielin kutsuu kokoukseen nuorison edustajia.

130 § Kaupunginhallituksen edustus muissa toimielimissä

Kaupunginhallitus voi määrätä edustajansa muihin toimielimiin. Edustajaksi voidaan määrätä myös kaupunginhallituksen varajäsen tai kaupunginjohtaja.

131 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Avattuun kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnä olevat sekä onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

132 § Tilapäinen puheenjohtaja

Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtaja ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokousta tai asian käsittelyä varten tilapäinen puheenjohtaja.

---

133 § Kokouksen johtaminen ja puheenvuorot

Puheenjohtajan tehtävistä kokouksen johtamisessa ja toimielimen jäsenen puheenvuoroista säädetään kuntalain 102 §:ssä.

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimielin toisin päätä.

134 § Kokouskutsussa mainitsemattoman asian käsittely

Toimielin voi esittelijän ehdotuksesta tai jäsenen ehdotuksesta, jota on kannatettu, ottaa enemmistö päätöksellä käsiteltäväksi asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.

Jos esittelijän ehdotus on asian palauttaminen valmisteltavaksi, toimielin voi ratkaista asian päätöksellään vain perustellusta syystä.

135 § Esittelijät

Kaupunginhallituksen esittelijänä toimii kaupunginjohtaja. Kaupunginjohtajanjohtajan ollessa poissa tai esteellinen, esittelijänä toimii hänen sijaisekseen määrätty.

Kaupunginhallituksen alaisen elinvoimajaoston ja konsernijaoston esittelijänä toimii kaupunginjohtaja tai hänen esittelijäksi määräämänsä.

Muun toimielimen esittelijästä määrätään toimielimen päätöksellä. Jos toimielimellä on useampia esittelijöitä, toimielin päättää, miten esittelyvastuu jakautuu esittelijöiden kesken.

Esittelijän ollessa poissa tai esteellinen hänen sijaisekseen määrätty toimii esittelijänä.

136 § Esittely

Asiat päätetään toimielimen kokouksessa viranhaltijan esittelystä.

Esittelijä vastaa esittelemiensä kokousasioiden asianmukaisesta valmistelusta ja on velvollinen tekemään toimielimelle päätösehdotuksen.

Esittelijän ehdotus on käsittelyn pohjana (*pohjaehdotus*). Jos esittelijä on keskustelun aikana muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan, muutettu ehdotus on pohja- ehdotus.

Jos esittelijä ehdottaa asian poistamista esityslistalta, asia poistetaan, jollei toimielin toisin päätä.

Toimielin voi erityisestä syystä päättää, että asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä. Toimielin voi tällöin päättää, että puheenjohtajan ehdotus on käsittelyn pohjana eikä vaadi kannatusta.

137 § Esteellisyys

Ennen asian käsittelyn aloittamista esteellisen henkilön on ilmoitettava esteellisyydestään ja esteellisyyden aiheuttamasta perusteesta sekä vetäydyttävä asian käsittelystä ja poistuttava kokouksesta.

Puheenjohtajan on tarvittaessa saatettava kokoukseen osallistuvan esteellisyys toimielimen ratkaistavaksi. Asianomaisen henkilön tulee tarvittaessa antaa selvitystä seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen esteellisyytensä arvioinnissa. Annettuaan pyydetyn selvityksen asianomaisen henkilön on poistuttava kokouksesta.

Henkilö, jonka esteellisyyden toimitelin ratkaisee, saa osallistua esteellisyyttään koskevan asian käsittelyyn vain hallintolain 29 §:ssä tarkoitetussa poikkeustilanteessa.

Esteellisyyttä koskeva ratkaisu on perusteltava pöytäkirjaan.

138 § Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi

Jos keskustelun kuluessa tehdään kannatettu ehdotus asian pöydällepanosta, palauttamisesta valmisteltavaksi tai jokin muu ehdotus, jonka hyväksyminen keskeyttäisi asian käsittelyn, seuraavien puhujien on puheenjohtajan kehotuksesta rajoitettava puheenvuoronsa koskemaan vain tätä ehdotusta. Jos ehdotus hyväksytään yksimielisesti tai äänestämällä, puheenjohtaja keskeyttää asian käsittelyn. Jos ehdotus hylätään, asian käsittely jatkuu.

139 § Ehdotukset ja keskustelun päättäminen

Ehdotus on annettava kirjallisena, jos puheenjohtaja niin vaatii.

Kun kaikki puheenvuorot on käytetty, puheenjohtaja päättää keskustelun. Puheenjohtaja selostaa keskustelun kuluessa tehdyt ehdotukset ja onko ehdotusta kannatettu.

140 § Ilman äänestystä syntyvän päätöksen toteaminen

Jos keskustelun aikana ei ole tehty kannatettuja ehdotuksia, puheenjohtaja toteaa pohjaehdotuksen toimielimen päätökseksi.

Jos puheenjohtaja toteaa toimielimen yksimielisesti kannattavan kokouksessa tehtyä ehdotusta, puheenjohtaja toteaa ehdotuksen toimielimen päätökseksi.

141 § Äänestykseen otettavat ehdotukset

Äänestykseen otetaan pohjaehdotus ja kannatetut ehdotukset. Ehdotusta, joka on tehty vaihtoehtoisena tai menee käsiteltävän asian ulkopuolelle, ei kuitenkaan oteta äänestykseen.

Jos ehdotuksen tekijä ei ole paikalla äänestyksen alkaessa, hänen tekemänsä ehdotus katsotaan rauenneeksi eikä sitä oteta äänestykseen.

142 § Äänestys ja vaali

Äänestykseen sovelletaan muilta osin, mitä 13 luvussa määrätään äänestysmenettelystä valtuustossa. Vaalin toimittamista koskevat määräykset ovat 14 luvussa.

143 § Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen

Pöytäkirjan pitämisestä ja sisällöstä vastaa toimielimen puheenjohtaja. Jos puheenjohtaja ja pöytäkirjanpitäjä ovat eri mieltä kokouksen kulusta, pöytäkirja laaditaan puheenjohtajan näkemyksen mukaan.

Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla. Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti. Sähköisessä päätöksentekomenettelyssä tehtyjä päätöksiä koskeva pöytäkirja tai sen osa voidaan tarkastaa erikseen ennen kokousta.

Mikäli pöytäkirjantarkastaja kieltäytyy tai on muutoin estynyt tarkastamasta toimielimen pöytäkirjaa, pöytäkirja tarkastetaan toimielimen välittömästi seuraavassa kokouksessa.

Toimielimen pöytäkirjaan merkitään ainakin: Järjestäytymistietoina

- toimielimen nimi
- merkintä käytetyistä päätöksentekotavoista (varsinainen kokous, sähköinen kokous, yksilöidään päätökset, jotka on tehty sähköisessä päätöksentekomenettelyssä)
- kokouksen alkamis- ja päättymisaika sekä kokouksen keskeytykset
- kokouspaikka
- läsnä ja poissa olleet ja missä ominaisuudessa kukin on ollut läsnä
- kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Asian käsittelytietoina

- asiaotsikko
- selostus asiasta
- esittelijän päätösehdotus
- esteellisyys ja perustelut
- tehdyt ehdotukset ja onko niitä kannatettu
- äänestykset: äänestystapa, äänestysjärjestys, äänestysesitys sekä äänestyksen tulos siten, että kunkin jäsenen kannanotto ilmenee pöytäkirjasta
- vaalit: vaalitapa ja vaalin tulos
- asiassa tehty päätös
- eriävä mielipide

Muina tietoina

- salassapitomerkinnot
  - puheenjohtajan allekirjoitus
  - pöytäkirjanpitäjän varmennus
  - merkintä pöytäkirjan tarkastuksesta
  - merkintä nähtävänä pitämisestä yleisessä tietoverkossa, mikäli pöytäkirja on ollut yleisesti nähtävänä.
-

Pöytäkirjaan liitetään päätöksiä koskevat oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitukset sekä muutoksenhakukiellot.

Toimielimen pöytäkirjan sisältöä koskevia määräyksiä noudatetaan soveltuvin osin viranhaltijan ja luottamushenkilön tekemissä päätöksissä.

Kaupunginhallitus antaa tarvittaessa tarkempia ohjeita pöytäkirjan laatisesta.

144 § Päätösten tiedoksiinto kunnan jäsenille

Kaupunginhallituksen ja lautakunnan pöytäkirja siihen liitettyine oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä kunnan verkkosivuilla siten kuin kuntalain 140 §:ssä tarkemmin säädetään.

Muun viranomaisen pöytäkirja annetaan vastaavalla tavalla tiedoksi kunnan jäsenille, jos asianomainen viranomais katsoo sen tarpeelliseksi. Kaupunginhallitus antaa ohjeet salassapito- ja tietosuojavelvoitteiden huomioon ottamisesta annettaessa päätöksiä tiedoksi yleisessä tietoverkossa. Lautakunta voi antaa tarkentavaa ohjeistusta omalla toimialallaan.

17 luku

Muut määräykset

145 § Aloiteoikeus

Kunnan asukkaalla, kunnassa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä sekä sillä, joka omistaa tai hallitsee kiinteää omaisuutta kunnassa, on oikeus tehdä aloitteita kunnan toimintaa koskevissa asioissa. Palvelun käyttäjällä on oikeus tehdä aloitteita palveluaan koskevassa asiassa.

Aloite tulee tehdä kirjallisesti tai sähköisellä asiakirjalla. Aloitteesta tulee käydä ilmi, mitä asia koskee sekä aloitteen tekijän nimi, kotikunta ja yhteystiedot.

146 § Aloitteen käsittely

Aloitteen käsittelee se kunnan viranomais, jolla on toimivalta tehdä päätöksiä aloitteen tarkoittamassa asiassa. Jos toimivaltainen viranomais on toimielin, aloitteista ja aloitteiden perusteella suoritetuista toimenpiteistä on annettava toimielimelle tieto jäljempänä määrättyllä tavalla.

Kaupunginhallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo sen toimivaltaan kuuluvista aloitteista ja niiden perusteella suorite- tuista toimenpiteistä. Valtuusto voi samalla päättää, mitkä aloitteista on loppuun käsitelty.

Muun toimielimen kuin valtuuston toimivaltaan kuuluvista aloitteista on annettava tieto toimielimelle niiden päättämällä tavalla. Toimielin voi samalla päättää, mitkä aloitteista ovat loppuun käsiteltyjä.

147 § Aloitteen tekijälle annettavat tiedot

Aloitteen tekijälle on ilmoitettava kuukauden kuluessa aloitteen saapumisesta, missä viranomaisessa aloite käsitellään, arvioitu käsittelyaika sekä keneltä saa lisä- tietoja aloitteen käsittelystä. Sen jälkeen, kun aloite on käsitelty loppuun, aloitteen tekijälle on ilmoitettava, onko aloite johtanut toimenpiteisiin.

148 § Asiakirjojen allekirjoittaminen

Valtuuston ja kaupunginhallituksen päätökseen perustuvan asiakirjan allekirjoittaa kaupunginjohtaja ja varmentaa hallintojohtaja tai kaupunginlakimies, jollei kaupunginhallitus ole päättänyt toisin.

Muun toimielimen päätökseen perustuvan asiakirjan allekirjoittaa toimielimen puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä, jollei toimielin ole päättänyt toisin.

Toimielimen pöytäkirjanotteen allekirjoittaa pöytäkirjanpitäjä tai muu toimielimen määräämä henkilö.

Toimielimen asiakirjoista annettavat otteet ja jäljennökset todistaa oikeaksi pöytäkirjanpitäjä tai muu toimielimen määräämä henkilö.

Viranhaltija allekirjoittaa päätökset, sopimukset, sitoumukset ja muut asiakirjat päättämässään asioissa.

Valmistelua koskevat asiakirjat allekirjoittaa asian valmistelija.

149 § Todisteellisen tiedoksiannon vastaanottaminen

Todisteellisen tiedoksiannon voi kaupungin puolesta vastaanottaa kaupunginhallituksen puheenjohtaja, kaupunginjohtaja, hallintojohtaja, kaupunginlakimies tai hallintojohtajan valtuuttama viranhaltija.

V OSA**Luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteet****18 luku****Kokouspalkkiot ja ansionmenetys****150 § Yleiset määräykset**

Luottamushenkilöille suoritetaan palkkaa tai palkkiota luottamustoimen hoitamisesta korvausta ansionmenetyksestä ja kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä sekä matkakustannusten korvausta ja päivärahaa tämän luvun mukaisesti.

---

151 § Kokouspalkkiot

Kaupungin toimielinten kokouksista suoritetaan seuraavat palkkiot:

– Kaupunginvaltuusto, valiokunnat, valtuuston iltakoulu, neuvottelukunta ja kyselytunti	175 euroa
– Kaupunginhallitus, jaostot, hallituksen iltakoulu ja hallituksen asettamat toimikunnat	175 euroa
– Kuntarakennelain mukainen yhdistymishallitus	175 euroa
– Lautakunnat, jaostot ja lautakunnan asettamat toimikunnat	125 euroa
– Kaupungin järjestämät tiedotustilaisuudet ja seminaarit, pitäjäraadit	50 euroa

Toimielimen puheenjohtajana toimivalle luottamushenkilölle maksetaan jäsenen palkkio 50 %:lla korotettuna. Puheenjohtajan palkkio maksetaan kokouksen osalta ainoastaan yhdelle luottamushenkilölle.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajille suoritetaan osallistumisesta kaupunginhallituksen kokoukseen sama palkkio kuin kaupunginhallituksen jäsenellekin. Kaupunginhallituksen puheenjohtajalle ja muulle jäsenelle suoritetaan osallistumisesta valtuuston kokoukseen palkkio samojen perusteiden mukaisesti kuin valtuutetullekin.

Kaupunginhallituksen puheenjohtajalle ja kaupunginhallituksen määräyksestä lautakunnan kokoukseen osallistuvalla kaupunginhallituksen muulle jäsenelle suoritetaan palkkio samojen perusteiden mukaisesti kuin lautakunnan jäsenellekin.

Nuorisovaltuuston edustajalle suoritetaan osallistumisesta kaupunginvaltuuston ja lautakunnan kokoukseen lautakunnan jäsenen palkkiota vastaava kokouspalkkio.

Mikäli sama toimielin kokonaisuudessaan kokoontuu yhtenä päivänä useammin kuin kerran, maksetaan kokouksista ainoastaan yksi palkkio.

152 § Vuosipalkkiot

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajille, kaupunginhallituksen puheenjohtajalle, varapuheenjohtajille ja jäsenille sekä muiden alla mainittujen toimielinten puheenjohtajille maksetaan tämän säännön 151 §:ssä mainitun kokous- palkkion lisäksi kokousten ulkopuolella suoritetuista tehtävistä seuraavan suuruinen vuosipalkkio:

– Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja	10.000 euroa
– Kaupunginvaltuuston varapuheenjohtaja	6.000 euroa
– Valtuustoryhmän puheenjohtaja	2.000 euroa
– Kaupunginhallituksen puheenjohtaja	10.000 euroa
– Kaupunginhallituksen varapuheenjohtaja	8.000 euroa
– Kaupunginhallituksen jäsen	4.000 euroa
– Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta	3.000 euroa
-

– Kasvun ja oppimisen Sivistyslautakunta	3.000 euroa
– Kaupunkirakennelautakunta	3.000 euroa
~~– Perusturva- ja terveyslautakunta, 31.5.2025 saakka~~	~~3.000 euroa~~
– Tarkastuslautakunta	3.000 euroa
– Työllisyysaluelautakunta	3.000 euroa
– Savo-Pielisen jätelautakunta	2.000 euroa
– Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta	2.000 euroa
– Ympäristö- ja rakennuslautakunta	2.000 euroa

Milloin edellä tässä pykälässä mainittu luottamushenkilö on estynyt hoitamasta tehtävänsä, hänen oikeutensa vuosipalkkioon lakkaa, kun este on jatkunut kuukauden. Sen jälkeiseltä ajalta on varapuheenjohtajalla tai varajäsenellä oikeus saada suhteellinen osa vuosipalkkiosta.

Valtuustoryhmän puheenjohtajalle maksettava palkkio maksetaan kuntavaalien tuloksen perusteella muodostetun valtuustoryhmän puheenjohtajalle.

Keskusvaalilautakunnan sekä vaalilautakunnan ja -toimikunnan puheenjohtajalle ja jäsenille suoritetaan kultakin äänestys- ja tarkastuspäivältä seuraavan suuruiset palkkiot, joihin sisältyy korvaus vaalitoimituksen päätyttyä suoritettavasta laskentatyöstä:

– Keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja	240 euroa
– Keskusvaalilautakunnan jäsen tai varajäsen	190 euroa
– Vaalilautakunnan tai -toimikunnan puheenjohtaja	220 euroa
– Vaalilautakunnan tai -toimikunnan varapuheenjohtaja	190 euroa
– Vaalilautakunnan sihteeri	190 euroa
– Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsen tai varajäsen	170 euroa
– Kotiäänestyksen vaalitoimitsija	170 euroa

~~Toimituspäiviä edeltävistä ja niitä seuranneista kokouksista maksetaan tämän luvun mukaisesti määräytyvä lautakunnan jäsenen kokouspalkkio. Puheenjohtajalle maksetaan palkkio 50 %:lla korotettuna.~~

Keskusvaalilautakunnan puheenjohtajalle maksetaan kullakin kerralla vaalikohtainen kertapalkkio 2.000 euroa. Tasavallan presidentin vaalin ollessa kaksivaiheinen tai vaalitoimituksen sisältäessä kaksi eri vaalitoimitusta palkkio maksetaan kuitenkin vain kertaalleen.

Sihteerinä toimivalle luottamushenkilöjäsenelle, jolle ei makseta vuosipalkkiota tai muuta erityistä korvausta sihteerin tehtävien hoitamisesta, suoritetaan asianomaisen toimielimen jäsenen kokouspalkkio 50 %:lla korotettuna.

Kun valtuusto, kaupunginhallitus tai muu toimielin on valinnut luottamushenkilön sellaiseen edustajainkokoukseen, toimikuntaan, varsinaiseen kunnallishallinnon alaan kuulumattomaan toimielimeen tai muuhun vastaavanlaiseen luottamustehtävään, josta ei makseta muuta palkkiota, suoritetaan hänelle "lautakunnat" jäsenen kokouspalkkiota vastaava palkkio. Vastaava korvaus suoritetaan luottamushenkilön osallistumisesta valtuuston neuvottelukunnan kokoukseen.

Luottamushenkilölle, jonka kaupunginhallitus tai kaupunginjohtaja on määrännyt kaupungin edustajaksi muuhun tilaisuuteen, josta ei makseta eri palkkiota, suoritetaan edellä mainitun mukainen palkkio. Viikonloppuna tapahtuvasta edustamisesta maksetaan palkkio 50 %:lla korotettuna.

Tässä säännössä mainittujen palkkioiden tulee perustua kokouspöytäkirjoihin, tilaisuudesta laadittuihin muistioihin tai muuhun luotettavaan selvitykseen.

Toimielimen sihteerin tai tehtävän antajan tulee tehdä palkkioiden maksamista koskevat ilmoitukset joka toinen kuukausi. Luottamustoimipalkkiot ja luottamustoimen hoidosta aiheutuvat muut korvaukset maksetaan kahden kuukauden välein. Vuosipalkkio maksetaan suhteellisena osuutena kuukausittain.

153 § Päätoimiset ja osa-aikaiset luottamushenkilöt

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja voi hoitaa tehtävänsä päätoimisesti.

Kaupunginhallituksen varapuheenjohtajat ja kaupunginvaltuuston puheenjohtaja voivat hoitaa tehtävänsä osa-aikaisesti.

Luottamustoimesta suoritettava kuukausipalkka määräytyy tällöin seuraavasti:

– kaupunginhallituksen puheenjohtaja	~~5.000~~ 5.357,17 euroa/kk
– kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja	~~2.500~~ enintään 3.214,30 euroa/kk
– kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja	~~1.250~~ enintään 2.678,59 euroa/kk
– kaupunginvaltuuston puheenjohtaja	~~2.500~~ enintään 2.678,59 euroa/kk

Päätoimisella tai osa-aikaisella luottamushenkilöllä ei ole oikeutta erillisiin vuosi- palkkioihin (152 §), edustuspalkkioon (152 § 9 momentti) tai ansionmenetykskorvaukseen (154 §).

Kun päätoiminen tai osa-aikainen luottamushenkilö on estynyt hoitamasta tehtävänsä, lakkaa hänen oikeutensa palkkaan, kun este on jatkunut yhtäjaksoisesti kuukauden ajan. Sen jälkeiseltä ajalta sijaisella on oikeus saada suhteellinen osuus palkasta.

154 § Ansionmenetyksen ja matkakustannusten korvaaminen

Ansionmenetyksen ja luottamustoimen vuoksi aiheutuneiden kustannusten korvaamista koskeva vaatimus on esitettävä kolmen kuukauden kuluessa sille henkilölle, jolle voimassa olevien määräysten mukaan kuuluu laskun hyväksyminen.

Luottamushenkilön oikeudesta saada luottamustehtävän hoitamisesta johtuen matkakustannusten korvausta, päivärahaa, ateriakorvausta, majoittumiskorvausta, yömatkarahaa, kurssipäivärahaa ja korvausta ulkomaille tehdystä virkamatkasta ovat soveltuvien osin voimassa kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen määräykset.

Kokousmatkoista suoritetaan matkakustannusten korvausta niille kaupungin luottamushenkilöille, jotka asuvat kantakaupungin alueen ulkopuolella.

Kantakaupungin alueella tarkoitetaan aluetta, jota rajoittaa pohjoisessa Kallansillat, etelässä Pitkälähti, entinen Peuran saha sekä idässä ja lännessä rantaviiva.

Luottamushenkilölle suoritetaan korvausta ansionmenetyksestä vain silloin, kun menetys on todella tapahtunut. Korvaus voi olla enintään tosiasiallista menetystä vastaava. Samoin edellytyksin maksetaan korvausta kohtuullisista kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä kultakin alkavalta tunnilta. Ulkopuolisille suorittamistaan kustannuksista (esim. lastenhoidon järjestäminen) luottamushenkilön tulee esittää tosite. Lisäksi luottamushenkilön tulee hakemuksessaan vakuuttaa, että aiheutunut kustannus on tarpeellinen luottamustoimen hoitamisen kannalta.

Ansionmenetyksestä suoritettavan korvauksen enimmäismäärä on 40 euroa tunnilta ja muun korvauksen enimmäismäärä on 20 euroa tunnilta. Korvausta maksetaan enintään kahdeksalta tunnilta vuorokaudessa.

Saadakseen korvausta ansionmenetyksestä luottamushenkilön tulee esittää työnantajan todistus siitä ja tosiasialliseen menetykseen perustuva selvitys kustannuksista. Työnantajan todistuksesta on myös käytävä ilmi, että luottamustoimen hoitamiseen käytetty aika olisi ollut hänen työaikaansa ja että hänelle ei makseta siltä ajalta palkkaa.

Luottamushenkilön, joka tekee ansio- tai muuta työtä olematta työsuhteessa taikka virka- tai muussa julkisoikeudellisessa toimisuhteessa, tulee esittää kirjallisesti riittävä selvitys ansionmenetyksestään ja luottamustoimen johdosta aiheutuneista kustannuksista.

Mikäli muuta ei ole esitetty, ansionmenetyksen määräksi tunnilta katsotaan viimeksi vahvistetun valtionverotuksen ansiotulon määrä jaettuna luvulla 1620. Yrittäjien osalta ansiotuloksi lasketaan verotuksessa vahvistetut ansiotulot sekä sellaiset osinkotulot, jotka on nostettu yhtiöstä, joista ansionmenetykskorvauksen hakija omistaa yli 50 prosenttia.

Edellä mainittuja todistuksia tai selvityksiä ei vaadita, jos korvattava määrä on enintään 15 euroa/tunti. Luottamushenkilön tulee tällöin kuitenkin antaa kirjallinen vakuutus ansionmenetyksen ja luottamustoimen hoitamisesta aiheutuneiden kustannusten määrästä.

155 § Tulkintatilanteiden ratkaiseminen

Palkkion perusteesta tai määrästä syntyneet erimielisyydet ratkaisee kaupunginhallitus. Kaupunginhallitus voi perustellusta syystä yksittäistapauksessa päättää palkkiosta tästä säännöstä poiketen.

156 § Voimaantulo

Tämä hallintosääntö tulee voimaan 1.3.2024.

Tällä hallintosäännöllä kumotaan 22.5.2017 hyväksytty hallintosääntö siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa 19.2.2024.

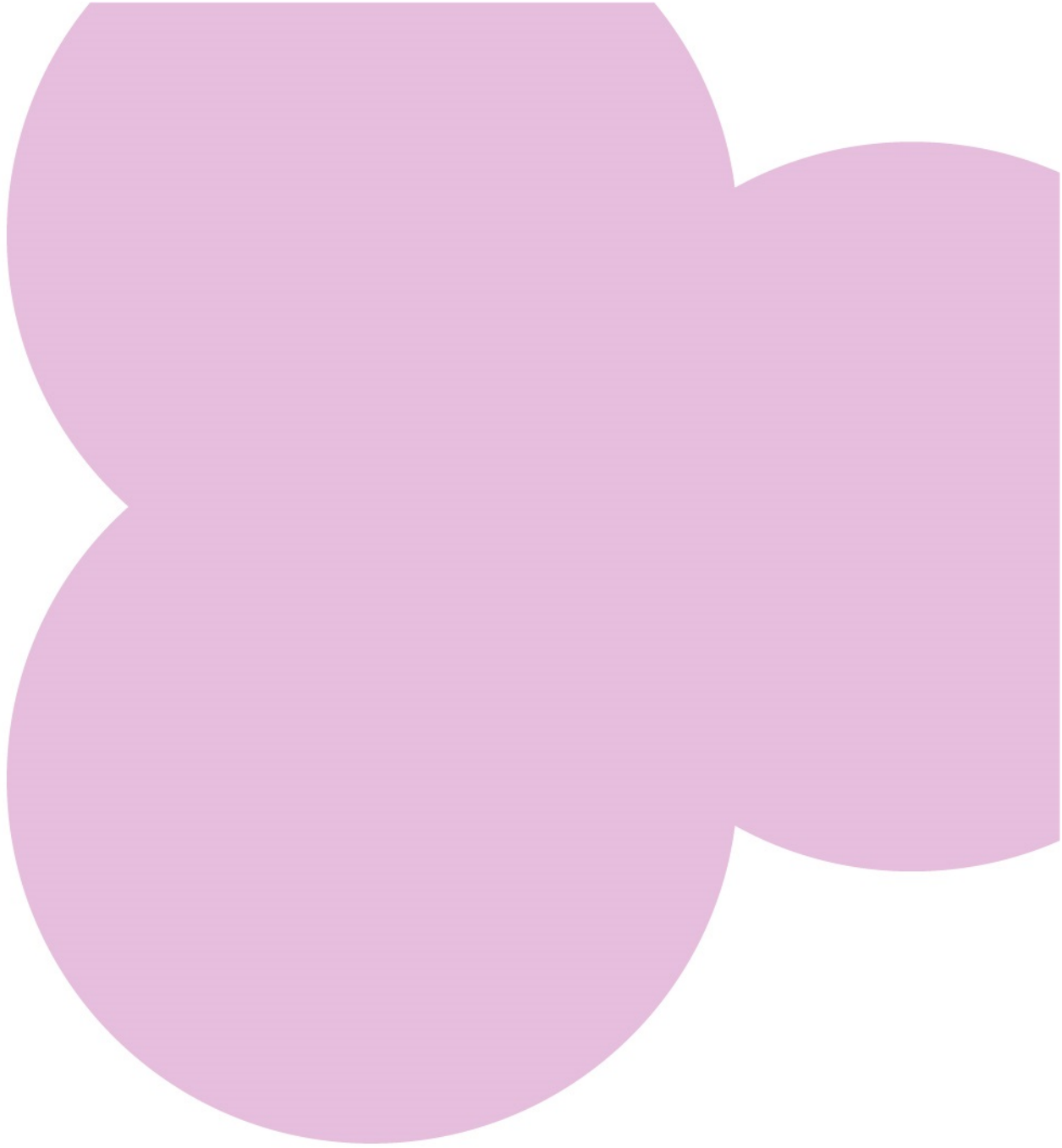

Muutos kaupunginvaltuusto 10.6.2024, muutokset voimaan 1.7.2024 lukien.

Muutos kaupunginvaltuusto 16.12.2024, muutokset voimaan 1.1.2025 lukien.

Muutos kaupunginvaltuusto 24.3.2025, muutokset voimaan 1.6.2025 lukien.

KUOPIO.

www.kuopio.fi